

Tėvynė

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ
AMERIKOJE ORGANAS

No. 15

Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1108, Act of October 3, 1917, Authorized June 27, 1918

New York, N. Y., Balandžio-April 10, 1942

Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1879

Vol. XXXIII

LIETUVOS ATSTOVO ŽADEIKIO NAUJAS PAREIŠKIMAS

Washington, D. C. — Kovo pabaigoje Lietuvos ministeris Washingtono yra pareiškęs mintį, kad šale visuotinio uždavinio išlaisvinti Lietuvą iš svetimų okupacijos yra dar specifiskas ir opus rūpesnis surasti budus pagelbėti tremtiniams tolimame ištremime, Sibire ir kitur. Lietuvos atstovo tikėtasi, kad su draugingu vyriausybės pagalba bus surastas pagelbos budas ir kad tam tikslui patarnaus Atlantic Declaration dvasia ir pasirašiusios United Nations paktą ir per tu kraštų vyriausybės, kurios mūsų reikalui turi tiesioginės ir ypatingos reikšmės. Karui siaučiant, nieko panašaus dar neatsitiko, bet ir vilties nenustota. Valstybės vyrų kalbos pastaruoju metu pasakytos iš dviejų sostiųjų, turinčios tikslo neigiamai Lietuvos reikalus ir ateitį išspresti ir galinčios pakenkti Atlanto Deklaracijos dvasiai, neturi betgi pagrindo ir lemiamos reikšmės aktyvaizdoje tarptautinės teisės ir naujai deklaruotų principų. Lietuvos atstovo progos nėra nei kiek sumažėjusios ir turi linkmės sutvirtėti. Šia proga Lietuvos ministeris, p. Zadeikis, pakartojo pirmesnius pareiškimus, prisimindamas, kad Amerikos nepaprasta draugingumo politika atžvilgiu agresijos palieštų naujų tautų bei Amerikos politinis idealizmas, prezidento Rooseveltto atstovaujamas, yra šaltinis moralinio sudrumtinimo lietuvių tautai, šandien kenčiančiai moralę ir ekonominę verguotę ir net fizinio naikinimo smugius. Lietuvių tautos įsitikinimas j Amerikos idealizmo politikos galybę yra tvirtas ir nepajudintas. Lietuva mato savo laimingą ateitį laisvų tautų šeimos narystėje, ne kilpos formoje primestoje, bet tautos laisva ir suverene valia pasirinktoje, ir tamproje kooperacijoje su Atlanto Deklaracijos kurėju — Amerika. Šią ateitį Lietuva sau vaizdenasi apystovose, kada ir kitos Pabaltijo valstybės bus lygiai laisvos kaip ir nepriklausoma Lenkija, demokratiška ir taikingai nusiteikusi iš kitos pusės, susilauks progos nekludomai gydyti savo žaizdas naujoje visų tautų santvarkoje.

L. P. S. Z.

Nacių Žygiai Balkanuose

Pastaruoju metu laikraščiuose telpa žinių, kad naciai pradėjo diplomatinį ofensivą Balkanuose. Mūsų žiniomis, kad Hitleris noris Bulgariją įtraukti atviran karan prieš Rusiją, o Turkiją pastatyti tokion padėtin, kad ji nesi-priešintų naciams pulsi Rusiją per turkų žemę. Naciai pasiriję šį pavasarį pasukti link Kaukazo ir ten užimti svarbius žibalo šaltinius.

Naciai pageidauja, kad Bulgarija ir kitos nacių okupuotos valstybės Balkanuose pagelbėtų jų planuojamam žygiui prieš Rusiją. To puolimo planai esą buvo sudaryti jau kiek anksčiau. Bet kadangi

pasitaikė nepaprastai sunki žiema, tai suplanuotas žygis atidėtas iki ateis šiltesnis oras.

Nesenai Bulgarijos karalius Borisas lankėsi pas Hitlerį ir jau sugrįžė į Sofiją, bet nežinia ką jam Hitleris įsakė. Žinoma, tačiau, kad Bulgarijos gyventojai nelabai linkę atsiskirti prieš Rusiją. Daugelis bulgarų nusistatę visai nesi-kišti j rusų-nacių rietenas, nes jie nežino, kaip tos rietenos gali pasibaigti. Taipgi sužino-ta, kad Turkija mananti pak-vesti j konferenciją savo am-basadoriaus iš Berlyno ir Mas-kvos, sužinojimai, ar turkanis verta eiti išvien su Hitleriu.

Vokiečiai Skirsto Lietuvą

Laišku j Lisaboną, Portu-galijoje, gauta sekama žinia. Vasario 2 d. dienraštis j Lais-vę įdėjo tokią žinią: "Pasku-tiniu metu salčininkų ir Die-veniškųjų valstaičiai iš Ašmenos apskričio priskirti prie Vilniaus apskričio. Minėtų valst-čių gyventojai buvo padavę net kelis prašymus, kad juos priskirtų prie Vilniaus apskri-čio".

Del šios žinios tenka paste-bėti tai, kad minėti du valst-čiai pirmos rusų okupacijos laikais, priklausė prie Gudij-os, o dabar, lietuvių gyvento-

jams prašant, priskirti prie Lietuvos teritorijos.

Gudijos teritorijoj pasiliko dar nemaža vietovių, kur gy-vena lietuvių dauguma. Vadi-namas Suvalkų trikampis, vo-kiečių valdžios nutarimu, taip pat priskirtas prie rytų Pru-sijos.

Vokiečiai deda pastangas suvokietinti prie Vokietijos priskirtas vietas. Dancingo nacionalistų vadas Forster pa-reiškė, kad gyventojų tarpe lenkų kalba privalo visiškai iš-nykti.

Suiminėja Nacius ir Japonus

Sao Paulo provincijoje ir Sao Paulo mieste, Brazilijoje, naciai ir japonai turi dideles kolonijas. Jie tenai daugiausia verčiasi apdirbinėjimu ukų ir ukų produktais. Geriausias kolonijas turi japonai. Tie de-mokratijos priešai yra susibu-rę j stiprias organizacijas. Jie turi įsirengę radio transliavi-mo aparatus ir, kaip pasirodo, tarnauja Vokietijos ir Japoni-jos naudai, teikdami įvairias karo pobūdžio žinias toms valstybėms.

Pastaruoju metu kilo prieš-tuos žmones nuožūra ir poli-cija pradėjo suiminėti įtaria-mus svetimšalius — vokiečius, japonus ir net italus. Iki pra-eitos savaitės pabaigos suim-ta keli šimtai jų nelabųjų. Bet tuo policija dar nepasitenkina

ir praneša, kad kampanija prieš tuos priešus dar tik prasidėjo. Policija žada išskelti įdomių dalykų apie svetimų valstybių agentų šnipinėjimus arba penktosios kolonos dar-bus.

Todel, kaip pasirodo, naciai ir japonai, kaipo pentakolo-nistai, veikia ir Pietų Ameri-kos didžiausioje valstybėje. O tas veikimas pavojingas ir Suvienytoms Valstijoms, kuo-met jie teikia žinių apie šio karo veikimus.

Pastaraisiais laikais nemaža įtartinų asmenų suimama ir Suvienytose Valstijose. Čia jie irgi veikia panašiu būdu, kaip Pietinėje Amerikoje. Bet, ga-limas daiktas, su jais bus lai-tuo apsidirbta.

Rusams Dar Vis Sekasi AMERIKOS GENEROLO MacARTHUR ISTORIŠKAS PAREIŠKIMAS

IŠ OKUPOUOTOS LIETUVOS

SAVINASI VILNIŲ

Lisabona. — "Deutsche Zeitung im Ostland" atspaus-dino ilgą straipsnį apie Vil-niaus praeitį. Iš šio straipsnio išeina, kad Vilnius buvo vo-kiečių miestas! Pasak laikraš-čio, "kaip ir daugumas didži-ųjų miestų Lenkijoje ir Lietu-voje, taip ir Vilnius, jeigu ir ne tiesiogiai įkurtas, tai pas-tatytas buvo vokiečių" (!). Per ištisus šimtmečius vokie-čiai Vilniuje dominavę (!). Laikraštis išskaičiuoja visą eilę pastatų, kurie buvę pas-tatyti vokiečių kolonistų. Ki-lius dabartiniam karui — Vil-niujė gyvenę 1,000 vokiečių!

BE NACIŲ NĖ KRUST

Lisabona. — Vokietijos reicho komisaras "Ostlande" išleido įsakymą, pagal kurį nei viena įstaiga ar įmonė negali priimti j tarnybą ar dar-bą jokio tarnautojo ar darbi-ninko be vokiečių komisaro sutikimo. Taip pat tarnauto-jai ar darbininkai negali būti priimti geresniems atlyginimo ar kitomis sąlygomis, nekaip nustatyta bendruose nuosta-tuose. Už šio įsakymo nepai-symą gresia kalėjimas iki 6 mėnesių ir pinigine bausmė. Tokiu būdu išeina, kad dabar jokia Lietuvos įstaiga ar įmo-nė negalės priimti nei vieno tarnautojo ar darbininko be vokiečių komisaro leidimo.

A. A. SIMUTIS IR VOLTERIS

Lisabona. — Panevėžio apskričio ligoninėje nu sunkios ligos ir operacijos numirė žy-mus pedagogas Antanas Simu-tis. Velionis gimė 1896 m. Skuodo valsčiuje, Kretingos apskrityje. Baigęs Liepojos gim-naziją, 1916 m. pradėjo moky-tojauti pradžios mokyklyje. Vėliau mokėsi Kauno univer-sitete, nepasitraukdamas ir nuo tiesioginio darbo. Po to jis dirbo vidurinėje mokyklyje ir apie 15 metų išbuvo pradžios mokyklų inspektorium Telšiuose ir Panevėžyje. Praei-tų metų gruodžio 14 d. numi-rė Kaune žinomas mokslinik-s, Vytauto Didžiojo Univer-siteto profesorius Edvardas Volteris, sulaukęs 85 metų amžiaus.

RUNKELIŲ SODINIMAS

Lisabona. — Vokietijos ge-neralinis komisaras Lietuvoje išleido įsakymą, pagal kurį visi ukininkai turi privalomai sodinti cukrinių runkelių. Vi-si tie augintojai, kurie augino runkelių ir anksčiau, turi už-sodinti ne mažesnius plotus, kaip 1941 ir ankstesniais metais. Tie gi ukininkai, kurie runkelių visiškai neaugino, tu-ri sodinti tam tikrą plotą, priklausomai nuo turimos žemės. Ukininkai iki 5 hektarų nuo tos prievolės atleidžiami. Tie ukininkai, kurie turi žemės tarp 5 ir 10 hektarų, turi už-sodinti cukrinius runkeliais ¼ ha., turį tarp 10 ir 20 ha. — pusę hektaro ir tt.

PAGERBBS PARTIZANUS

Lisabona. — "J Laisvę" ra-šo, kad A. Panemunės visuo-menė lietuvius partizanus, kri-tiškus birželio mėn. sukilime, nutarė pagerbti, pastatydama jų kapuose paminklą-koplytė-lę. Pavasarį bus pradėti dar-bai. Gausiomis aukomis prie paminklo statymo prisideda tiek miestelio gyventojai, tiek ir valstaičiai ukininkai.

SILTINĖS PASEKOS

Lisabona. — Alytuje su-sirgimų dėmėtąja šiltine iki sausio 12 dienos buvo užregis-truota 700 atsitikimų. Mirtin-gumas siekia 8%. Nuo šiltinės numirė ir ligoninės galestin-goji sesuo Emilija Taskunje-nė. Visos mokyklos uždary-tos.

SAVI ĮGALIOJINIAI

Lisabona. — "Deutsche Zeitung im Ostland" rašo, kad Kaune veikia Vokietijos or-ganizacijos "vokiečių darbo frontas" skyrius. Visos tos vokiečių įstaigos ir įmonės, ku-rios Kaune laikinės daugiau 10 Vokietijos piliečių, turin-čios paskirti savo įgaliojini.

SVARBUS DOKUMENTAS

Lisabona. — Lietuvoje esąs rastas vieno bolševikų politi-nio komisaro raportas, kuriame jis sako, kad šakių apskri-tyje 1941 metų sausio 12 d. "rinkimuose" j S. S. S. R. aukščiausiąjį sovietą dalyvavo tik 19% turinčiųjų teisę bal-suoti. Ta proga prisimintina, jog "rinkimų" komisija skel-bė, kad juose dalyvavę 91%, balsuotojų. Bet raportas paro-do, kad nei teroru, nei ant-spaudų dėjimu ant pasų, ne-galvioti lietuvius priversti da-lyvauti tuose "rinkimuose", per kuriuos buvo leistas tik vienas kandidatų sąrašas, su-darytas bolševikų partijos centre.

PANEVĖZIO GYVENTOJAI

Lisabona. — Pagal maisto korteles, Panevėžio apskri-tyje suregistruota 140,000 gyven-tojų. Bolševikų valdymo lai-kais apskri-tyje buvę apie 145,000 gyventojų. Apskri-ty lietuvių yra 96,5%, lenkų — 1,6% ir žydų — 1,9%. Apskri-čio plotas — 4,041,8 kvadratin-čių kilometrų.

RENGIASI ANEKSUOTI

Lisabona. — Kad tikrieji vokiečių tikslai Pabaltijo val-stybių atžvilgiu yra visiškai aneksavimas, aiškėja iš kai kurių pasisakymų vokiečių spaudoje. Taip, "Deutsche Zeitung im Ostland" vasario 2 dienos numerį talpina tulo Lex Schloss straipsnį, kuriame įrodinėjama, kad "Ostlan-das" esąs surištas su Vokie-tija "nuo pat vokiečių atsiradi-mo Livonijoje pradžios, nuo to laiko, kai vyskupas Alber-tas įsteigė Rygą". Tuomet, esą, "buvo užmegstas ryšys su germaniškąja, su vokišką-ja vidurine Europa". Bandy-mai šį ryšį nutraukti ar su-kludyti, esą, visuomet bebū-ve laikini. Busimai naujajai santvarkai, kurios metmenys šiandien pradeda aiškėti, pri-klausysiąs, girdi, ir Baltijos plotas.

GELBSTI BIEDNUOMENEI

Lisabona. — Spaudos ži-niomis, Kauno ir Vilniaus miestų Savitarpinės Pagelbos komitetai (buvęs Lietuvos Raudonasis Kryžius) nutarė įsteigti po keletą viešų val-rikyklų, kuriose šių miestų biednuomenė nemokamai ga-lėtų gauti pavalgyti. Be to, šių miestų komitetai rūpinasi ir nakvynės namų įsteigimu. Vilniaus Savitarpinės Pagel-bos komitetas perėmė savo žinion iki šiol veikusius ketu-ris nakvynės namus. Komite-tas yra pasirijęs įsteigti ir daugiau tokių namų.

SLITINĖS PASEKOS

Lisabona. — Alytuje su-sirgimų dėmėtąja šiltine iki sausio 12 dienos buvo užregis-truota 700 atsitikimų. Mirtin-gumas siekia 8%. Nuo šiltinės numirė ir ligoninės galestin-goji sesuo Emilija Taskunje-nė. Visos mokyklos uždary-tos.

Žinios-žinėlės

New York, N. Y. — Čia vie-nas žydų laikraščio rašytojas apskaičiavo, kad Hitleris yra išleisęs 300 iki 400 milijonų dolerių, finansavimui 119 fa-sistinių organizacijų Ameriko-je, kad jos varėtų propagandą prieš žydus ir kurstytų amerikiečius prieš paramą Amerikos sąjungiečiams.

Maskva. — Karo vyriausy-bė paskelbė, kad nuo kovo 23 dienos iki balandžio 3 dienių centraliniame fronte naciai prarado 40,000 karių ir kad rusų kariuomenė paėmė daug karo medžiagos bei atvadavo iš priešų 161 apgyventą vietą tame pat fronte.

New Delhi, Indija. — Indu-sai neprimia Anglijos pasiun-tinio Cripps'o pasiulymo val-bė, kad juose dalyvavę 91%, balsuotojų. Bet raportas paro-do, kad nei teroru, nei ant-spaudų dėjimu ant pasų, ne-galvioti lietuvius priversti da-lyvauti tuose "rinkimuose", per kuriuos buvo leistas tik vienas kandidatų sąrašas, su-darytas bolševikų partijos centre.

Washington, D. C. — Pra-eitą savaitę senato komitetas pasiūlė įstatymą, kuris grie-tai kontroliuos pasipelnymą iš karo medžiagos gaminimo. Tas įstatymas leis fabrikant-s pas pelnytis iki 10%, jei užsakymas nesieks \$100,000 ir 8% pelnytis, jei užsakymas nebus didesnis kaip \$500,000, ir bus galima pelnytis tik 2%, jei užsakymas sieks \$500,000-000.

Londonas. — Pagaliau japo-nai pradėjo puolimo žygius j Indiją. Balandžio 6 dieną japonų lėktuvai bombardavo tris Indijos uostus prie Ben-galų įlankos. Japonų lėktuvai taipgi bombardavo ir Ceylon salos Colombo uostą. Daug japonų lėktuvų nušauta. Burmoje japonų lėktuvai smarkiai apdaužė miestą Man-dalay, o mieste Holocausto ja-ponų bombos paliko 8,000 su-žeistų ir užmuštų.

Washington, D. C. — Japo-nai pradėjo didelius puolimus Bataan pussaly, Luzon saloje Filipinuose. Jiems pavyko šiek-tiek pažengti pirmyn, bet tas pažengimas priešui buvo labai nuostolingas užmuštais ir sužeistais. Čia amerikiečius-filipinūs dabar komanduoja gen. Wainwright.

Maskva. — Karo vyriausy-bė paskelbė, kad per dvi dienas rusai nušovė 221 nacių lėktuvų. (Tuo tarpu naciai skelbia paėmę 69 apgyventas vietoves centraliniame fron-te). Rusų kariuomenė nors iš-lėto, bet vis žygiuoja vakarų link.

New York, N. Y. — Nors ir karo laikas, bet čia Vely-kos sutikta ir praleista gra-žiai. Ant Fifth Avenue paro-davo apie 500,000 žmonių. Gražiai Velykų šventės pra-leista ir kituose Amerikos miestuose. — Balandžio 4 die-ną New Yorke įvyko didelis karo įjėgų paradas.

Washington, D. C. — Ne-senai Amerikos narlaivės nu-skandino keturis japonų lai-vus ir tris sužalojo. Tarpe nu-skandintųjų yra vienas didelis japonų kruizeris. Tai įvy-ko prie Christams salų, Rama-jame vandenyne.

New Haven, Conn. — Ba-landžio 5 d. čia areštuotas ar-šus antisemitas W. Dudley Pelley, kuris taipgi pritarė agresorių idėjoms.

"Laimėsime ar mirsime" — šiuos reikšmingus žodžius pra-eitą savaitę pareiškė Amerikos žymusis generolas Douglas MacArthur, kuris dabar randasi Australijoje ir ant kurio pe-čių gula atsakomybė atmušti japonus Ramiajame vandenyne. Gen. MacArthur andai tarėsi su Australijos karo taryba ir po pasitarimo Australijos parlamente pasakė šioms laikams pri-taikintą kalbą. Jam tenai taipgi buvo surengta didelės vaišės, kuriose kalbėjo Australijos premieras ir kiti. Atsakydamas j premiero Vurtin sveikinimus parlamente, gen. MacArthur pa-sakė:

"Mes turime laimėti arba turime mirti. Tai mano toks pasirijimas. Toks pasirijimas turi būti ir jūsų. Šiam ap-sigynimui aš prižadu jums savo galingosios šalies visus turimus milžiniškus resursus ir savo tautos žmonių krau-iją".

Australijos rumuose surengtame gen. MacArthur pagerb-ti pokily dalyvavo visi ministriai ir aukštieji šalies vadai bei karo viršininkai. Gen. MacArthur savo kalboje ryškiai pa-brėžė, kad su priešu negali būti jokių kompromisų. Viskas, ką turime daryti, tai kovoti iki bus laimėta arba kol žusime.

Šia savo istoriška kalba gen. MacArthur dar sykį užarta-vojo netik amerikiečių, bet visų sąjungiečių ir visų tautų pasi-rijimą kovoti ir laimėti.

Neužtekinai Prisirengę Atakoms

Amerikos žmonės tikisi, kad kurie pilnai prisirengę sutik-ti užpuolimus iš oro. Bet ne visi miestai taip gerai prisi-rengę.

Todel raginama ir dedama visos pastangos tiems prisi-rengimams. Jau daugely miestų daryta "aptamsinimo" pra-timai. Du toki pratimai buvo New Yorko miesto kai kurio-se sekcijose. Jie pasisekė la-bai gerai. Daugely miestų jau įrengtos sirenos pranešimui apie pasirodymą prieš lėktu-vų. New Yorko mieste irgi baigiama tas sirenas įrengti. Jos kainuos apie \$200,000. Panašios sirenos rengiama tuose miestuose, kur jų dar neturi. New Yorko gyvento-jai, jei pasitaikytų užpuolimas iš oro, galėtų gerai pasislėpti urvakeliuose ir dideliuose bu-dinkuose. Bet tu slėpinių ne-ūžtektų visiems priemiesčiuo-se. Slėpynės čia reikalinga. Reikia jų ir kitur. Todel val-džia rūpinasi ir šia apsauga.

Pasirijimo pas Amerikos žmones atlaikyti užpuolimus yra daug. Gal but nemažiau kaip jo yra visoje Anglijoje.

Išmėgina Dujas Ant Žydų

"Laike karo nėra pasigai-lėjimo priešui". Tai jau senas posakis. Bet ir laike karo ga-li būti šiek-tiek žmoniškumo. Vienok maža žmoniškumo pa-rodo naciai. Kiek laiko atgal buvo spaudoje paskelbta, kad Staraja Russa apielinkėje na-ciai sudegino nemaža savo sužeistų kareivių. Dabar skel-biama, kad Charkovo srityje sudeginę 16 gyvų kolekivi-vo ukio narių ir 23 raudonar-miečius.

PARAMA UKININKAMS

Lisabona. — Spaudos ži-niomis, Žemės Ukio Rumai pa-rengę projektą, pagal kurį Žemės Banko bus kredituo-jami karo metu nukentėjusie-ji ukininkai. Tokių ukininkų, kurių butų sudegę visi trobė-siai bei sunaikinti visi galvi-jai, visoje Lietuvoje yra ne-daug, bet Zemaitijoje ir kai kuriuose Užnemunės vietose nukentėjusių atsiranda dau-giau. Kad jie sėkmingai galė-tų atsistatyti ir pradėti nor-malų gyvenimą, pagal tą pro-jektą numatoma suteikti il-gesnius kreditus ir kitas leng-vasas. Reikiamos žinios apie nukentėjusius ukininkus ata-tinkamų įstaigų jau surink-tos.

SLA Nariai, Dalyvaukite Pildomosios Tarybos rinkimuose

Tėvynė

The Lithuanian Weekly
 PUBLISHED EVERY FRIDAY
 By the Lithuanian Alliance
 of America
 PRANAS RAJORAS
 Editor
 DR. M. J. VINKAS
 Business Manager
 YEARLY SUBSCRIPTION RATES
 In the United States \$1.50
 To Foreign Countries \$2.00
 307 W. 30-th St., New York, N. Y.
 Tel.: LACKAWANNA 4-5529

PASTABOS

KUOMET žmogus kreipiasi į teisą, tai jis jau negali kitaip išlyginti jam padarytos ar daromos skriaudos, arba kuomet jis neturi kur kitur kreiptis tą skriaudą atitaistyti. Tas pats ir su organizacijomis bei jų nariais. Bet organizacijos, prapristai, turi savo teismus. Savo teismą turi ir mūsų Susivienijimas. Narų, pasijautę nuskriaustu, gali kreiptis į savo kuopą. Pildomąją Tarybą ar seimą, kad jam ta skriauda ar organizacijai daroma žala būtų atitaistyta. Vienok pastaruoju laiku, prasilenkiant mūsų Susivienijimo teismo procedūroms, labai lengvaširdiškai kalbama apie valdišką teisą, į kurią rengiamasi patraukti kai kurie mūsų organizacijos viršinkai. O traukti rengiasi tas žmogus, kuris teismus ir advokatus dar taip neseniai pasmerkė, kaip netinkamą įmonę žmonių skriaudoms išlyginti. Iš to todėl reikia daryti išvadą, kad pas mus prasi-dėjo viena negražiausių gady-nių; ta gadyne, kurioje nori-ma žut-butinai uždėti negra-žią dėmę mūsų broliška-fraternališkai organizacijai.

JAU daug SLA narių išėjo į Dėdės Samo karinę tarnybą. Gali būti, kad iš mūsų organizacijos narių jau yra ir padėjusių galvas už demokratišką bei žmonių laisvę. Bet mes nežinome, kiek jų. Tarnauja ir kiek jų gali būti žuvusių, nes kaip kuopos, taip ir tėvai mums apie tai smulkmeniškai nepasako. O būtų labai gerai žinoti. Todėl mes prašome SLA kuopų valdybų padaryti tarnaujančių ar žuvusių narių sąrašus ir prisųsti Tėvynės redakcijai, o mes mielai tai paskelbime SLA organe. Butų gerai gauti tokius sąrašus ir ne narių. Prašome kuopų šia linkme pasidarbuoti.

SIAME numery talpiname Lithuanian Cultural Institute atsišaukimą. Perskaitykite jį ir jei galite — pagelbėkite užsimotą žygi įvykdyti. — Taipgi perskaitykite Darbo Jieškotojų įdomų rašinį, o jei ir jums pasitaikė kas nors panašaus pergyventi — parašykite Tėvynėi. — Įdomus skaitymas Vytauto E. Truman'o angli kalba.

KIEK girdėti, tai sekantis SLA seimas bus bene didesnis už kai kuriuos pirmiau buvusius seimus, nes daugelis kuopų delegatus jau išrinko, daugelis dar išrinkti. Bet kurios kuopos neišrinko, — dar gali išrinkti. Tik nepavėluokite apie išrinktus delegatus pranešti Centrai.

DAR vieno-kito apskričio suvažiavimai įvyks šį mėnesį. Mes ir vėl pasitikime, kad tie apskričiai savo suvažiavimuose padarys gerų nutarimų ir kad paragins savo kuopas pateikti konstruktyvių įnešimų sekančiam seimui.

KAI kurios SLA kuopos rangia atvelykio pramogas. Reikia tikėtis, kad tos pramogos bus gražios ir nepaprastos. Vyriausiai jas puos margaudai ir graži publika, kurios visuomet į mūsų kuopų parengimus atsilanko.

NORS ir ne vajaus laikas, bet naujų narių mes gauname kas savaitę. Tai dėka mūsų pasiūlytųjų veikėjų, kurie tęsia SLA amžinąjį vaju!

Rinkimai Pas Mus ir Kitur

AMERIKOS lietuviai turi tris susivienijimus — tris fraternališkas organizacijas: Lietuvių Rymo Katalikų Susivienijimą, Lietuvių Darbininkų Susivienijimą ir Susivienijimą Lietuvių Amerikoje. Du pirmieji susivienijimai — atskalos mūsų Susivienijimo: vienas jų pradėjo veikti po skilimo 1901 metais, o kitas — po skilimo 1930 metais. Kad taip atsitiko — negerai ir gal nebloga. Negerai todėl, kad susiskaldė didelė lietuvių jėga, kuri iki šių dienų galėjo išaugti į lietuvišką milžiną. Nebloga gal todėl, kad "po viena pastoge" buvo susibūrę priešingų ideologijų vadai ir jiems, kaip tokiems, nebuvo galima sugyventi.

LRKSA, kaip sakoma, "žiuri savo biznio" ir į mūsų Susivienijimo reikalus nesikiša — net niekad nepasigiria, kad pas juos geriau, o pas mus blogiau. Mes panašiai atsinešame link to susivienijimo. Tai jau broliška ir fraternališka!

LDS, tačiau, meiškenčia: net to susivienijimo prezidento redaguojamame dienraštyje, Laisvėje, veik kasdien mūsų Susivienijimas puolamas ir jam daroma visoki išsigalvoti priskaištai, nors mes ir tą susivienijimą paliekame ramybėje. O panagirkų iš LDS pusės — gyva bala! Tai jau ir ne broliška ir ne fraternališka!

Kaip nebutų, bet tuose susivienijimuose pagirtinas vienas dalykas, tai elgimasis laike rinkimų viršininkų, kur nesukeliama tokio didelio susikirtimo kaip pas mus. Gali būti pas juos irgi pasitaiko vienokis ar kitoks pasitrynimas, bet matomai tai užbaigiama "namie" ir todėl pasaulis nepamatuoja tiek jų "griekų", kiek jų "griekų" iškeliami pas mus laike rinkimų, ko dėlei vyriausiai nukentėia ne kas kitas, bet mūsų pati organizacija ir jos prestižas.

Pas mus taip yra gal todėl, kad mūsų Susivienijime priklauso visokių tikėjimų ir visokių politiškių įsitikinimų narių, kuomet anuose susivienijimuose yra susispietę griežtai vienokių pakraipų žmonės. Taip yra gal dar ir dėl to, kad laike rinkimų pas mus kai kuriems "šleitims" vadovauja net tokie žmonės, kurie nepriklauso prie SLA ir kurie "iš širdies ir iš peties" malonėtų matyti mūsų Susivienijimui nepasisekimus. Tais žmonėmis ypač yra komunistų lyderiai, kuriems dar vis permaža vietos šioje plačioje Dėdės Samo žemėje.

Jei nariai įtersuojasi Pildomosios Tarybos rinkimais ir jei nori į tas pareigas kandidatuoti patys ar pravesiti savo draugus bei jiems numatytus geresnius viršininkus — labai gerai. Juk tai kiekvieno nario teisė; teisė pačiam kandiduoti ir teisė paremti sau patinkamus žmones. Blogumas, tačiau, yra tame, kad šiame atsitikime pas mus neprisilaikoma ribų ir kad laike rinkimų kampanijos, kaip ir kokioje politiškoje organizacijoje, imamasi net nešvarių priemonių pažeminti jau tarnaujančius viršininkus, kuriuos nariai išsirikno visuotinu balsavimu. Tiesa, niekas nedraudžia ir negali uždrausti viršininkus kritikuoti ir jų nepasisekusius darbus nurodyti. Jei būtų uždrausta kritikuoti — nebutų demokratiška. Negalima drausti viršininkus kritikuoti dar ir todėl, kuomet jie nėra kokie šventieji ir ne klaidingi. Bet kritikai irgi turėtų būti ribos, kurių šiuose rinkimuose jau visai nesimato ir nesigirdi.

Laikė šių rinkimų susidarę taip vadinami "šleitai", priešingi "senajai gvardijai", imasi visokių priemonių atsiekti savo tikslo, ir dėl to, be jokio pasi-gailėjimo metama "į rinkimų kampaniją" kas tik įtartino sugriebiama, neatsižvelgiant į tai, ar tie įtariamai yra pamatuoti ar nepamatuoti. Kadangi yra visokių išsigalvojimų ir juos net keliuose Tėvynės numeriuose nebutų galima sutalpinti, mes čia prisiminsime tik du.

Butent, nariams siuntinėjamuose lapeliuose ir kai kuriuose laikraščiuose skelbiama, buk dabartinė Pildomoji Taryba rengiasi pakelti nariams duokles ar

uždėti asementus... Bet niekas iš tų "šleitininkų" negalėtų įrodyti, kad nariams duoklės keliama. Tiesa, jie daro savotiškus išvedžiojimus! Pildomoji Taryba, mat, buvo pasimojusi sudaryti planus, kuriuos užgryrė ir apraudos departamentai, senuosius narius perkelti į naujuosius, moderniškus skyrius, kur nariai po trijų metų narystės, turi teises prie savo įmokėtų pinigų, jei negali daugiau mokėti ar jei pasitraukia iš organizacijos. Tai iš to kai kurie "šleitininkai" ir daro išvedžiojimus, kad nariams keliama duoklės... Bet, kiek žinoma, tai Pildomoji Taryba nesirengia ir šių (gali būti labai naudingų) planų vykdyti. Ir jei tas reikalas kuomet kils, tai jis kils seime, kur galės apsparstyti susirinkę kuopų delegatė ir jei matys tinkamą reikalą — priims, o jei netinkamą — atmes. Bet jei ir seimas tuos planus priimtų — narių niekas negalėtų priversti keltis iš senųjų skyrių į naujuosius skyrius, nes nario su organizacija padarytas kontraktas (pomirtinės paludijimas) yra nario nuosavybė ir tai būtų galima pakeisti tik tuomet, jei pats narys pilnai su tuo sutiktų.

Todėl, kaip matome, duoklių "kėlimas" yra išsigalvojimas tik tam tikrų "gudragalių". O jei jau vienas dalykas primetamas išsigalvotais sumetimais, tai kagi reiktų pasakyti ir apie daugelį kitų prasimanyimų?!

Dar vienas rinkimų vaizdas. Pastaraisiais laikais mūsų Susivienijime atsirado visokių "vagių" gamintojas. Jis tuos "vagių" gamina jau senai, bet dar nė vieno nepagamino. Dabar tas žmogus išsiuntinėjo į kuopos atsišaukimus, buk iš kai kurių Pildomosios Tarybos narių galima atgauti nemaža pinigų sumą per teismą.

Ir panašiai eina mūsų Susivienijimo rinkimai po rinkimų. Vis mes maudomės juodame purve, smalnuodami savo organizacijos narius be pasigailėjimo. Kaip tai negerai ir negražu! Kaip tai ne lietuviška! Kaip tai nesvėika mūsų organizacijos kunui ir dvasiai!

Mums rodos, kuomet yra kokių užsitarautų "griekų", tai kodėl jų nenusi-vesti į seimą ir ten, prie uždarytų durų, neišgildinti fraternališkoje dvasioje? Juk seimas, tai mūsų organizacijos aukščiausia instancija ir ką seimas syki padaro ar nutaria — turėtų būti baigta amžinai.

Taigi, kaip matome — Amerikos lietuvių trijose fraternalėse organizacijose rinkimai pasirodo kitokioje dvasioje ir atmosferoje. Aniedu susivienijimai, nors jaunesni, rinkimus atlieka gražiau ir padoriau.

Pasimokykim ir mes pašvarinti mūsų organizacijos rinkimus. Ir jei tai galėtume atsiekti — būtų labai sveika ir naudinga! Kiek mes sutaupintume energijos kitiems darbams! Kiek tuo pakeltume mūsų brangaus Susivienijimo prestižą! Pabandykime!

ŠIS MĖNESIS yra paskutinis mėnesis S. L. A. Pildomajai Tarybai rinkti. Jei kurios kuopos dar nerinkote — turite progos tai atlikti. Sušaukite savo narius specialiu pakvietimu į susirinkimą ir išbalsuokite tuos kandidatus, kurie jums geriausiai patinka.

Šiame mėnesy dar galima padaryti įnešimų SLA seimui. Tie įnešimai, po priėmimo kuopos susirinkime, turi būti pasiūsti SLA Įstatų Komisijai. Jei matote ką nors pagerintino mūsų Susivienijime — padarykite tais reikalais įnešimus ir pasiūskite minimai komisijai, kuri perduos seimui.

Delegatus galima išrinkti balandžio, gegužio ir birželio mėnesiuose, bet ne vėliau 15 dienų prieš seimą. Delegatais reiktų rinkti tokius SLA narius, kurie seka mūsų organizacijos eigą, kurie nuolat lanko kuopų susirinkimus ir kurie pilnai supranta mūsų Susivienijimo svarbiąsias pareigas šiame gyvenime.

JAU NEPERTOLAUSIA birželio 15 diena. Tai diena, kuomet Lietuva ir kitos Pabaltijo valstybės pateko rusų okupacijon 1940 m., o 1941 metų birželio 23 dieną tos valstybės pateko nacų vergijon. Birželio 15 dieną Amerikos lietuviai turėtų surengti viešus mitingus pasmerkimui abiejų okupacijų. Amerikos, Naujosios Gdynės, Tėvynės ir Vienybės vardu paprašyta New Yorko valstijos gubernatoriaus paskelbti birželio 15 dieną, kaip Pabaltijo Valstybių dieną šioje valstijoje. Pasi-tikima, kad prašymas bus išpildytas.

Ką Lietuvis Pergyveno Hawaii Salose

Čia talpiname angli kalboje laišką Vytauto E. Truman (SLA 212 kp. narių iš Kenosha, Wis. su-naus), kuris pergyveno tą baisųjį momentą, kuomet japonai gruodžio 7 dieną, 1941 m., užpuolė Pearl Harbor, Hawaii Salose. Laiškas labai įdomus. Mōkanti angliškai — perskaitykite jį. — Tary yra autoriaus sunus, Lorna — jo žmona, o Kualoa — jų laivelis, kuriuo anais metais jie iš Honolulu atplaukė į San Francisco, Cal.—Red.

WAR IN PARADISE

We awoke on Sunday morning, December 7-th, to the roar of dive bombers and the detonation of bombs. Our neighbors yelled, "It's war!" But we refused to believe that war had been brought right to our doorstep. While we watched, we said, "Why such a thing is impossible! It can't happen to us! This must be only simulated warfare. These are just necessary maneuvers, but it seems to us that more consideration should be shown for the civilian population".

A strong tradewind was blowing. Black billowing clouds rolled up and out of the Pearl Harbor area and poured seaward. Wasp-like planes were diving and circling above those clouds. "What a smoke screen they are laying down to conceal Pearl Harbor!" we remarked. So we turned on the radio to learn what all the fuss was about. An excited announcer kept repeating over and over again: "Get off the streets, and don't use the telephones! We'll let you know soon what it is all about". And then a long, long time afterward: "This is an emergency. Get your cars off the roads. Park them on the lawns if you have to but get them off the roads. Go home and stay home. This is the real McCoy. Oahu is under enemy attack. We are not fooling. This is the real thing!"

So, believe it or not, this was something else besides maneuvers. We hoisted the colors to our masthead and climbed up the ratlines, the better to see where the bombs were falling. Some of them landed outside the reef astern of our KUALOA, sending geysers high into the air. Our ships were out there with guns pointed skyward, blazing away at the planes which kept circling and gaining altitude. These ships were dodging falling bombs by swift dashes. When one of them made a quick turn, it seemed to lie almost flat on its side.

Many bombs fell inland, some harmlessly, others causing sudden fires. It was spectacular and thrilling but it made us angry. If we only had guns — guns that could reach those planes, we, too, would blaze away at them. We cursed our individual futility. But we still muttered, "I don't believe it. It doesn't make sense. It just isn't possible". Then, over the radio, we heard the governor declare martial law in the Islands, and the radio went off the air.

Don't blame us overmuch for our disbelief. We had often been told that in the event of war, even in the Pacific, Hawaii would be the safest place in the world. In fact, it was considered so safe that shiploads of defense workers and service personnel families were continually unloaded here, causing a sudden leap in population, in rentals, in food and commodity prices. Honolulu became a boom town. Those of us who were neither in boom businesses nor on defense jobs found it increasingly difficult to make both ends meet on our Honolulu salaries. This condition had forced me to resign my position with the University

and accept a defense job about a week previous to the Jap attack on Pearl Harbor.

So here we were being smacked on the chin and we didn't quite believe that it was happening to us.

Towards dusk all defense workers were ordered to report for duty. So I left Tary and Lorna on the KUALOA and reported to a newly created area of the U. S. Engineers. Here trench work and invasion repelling preparations were going on in the dark at a hectic pace. A few hours before dawn, orders were issued to move elsewhere. Switchboards were dismantled, trucks were loaded and crawled away without lights in long guarded convoys. I was left in charge of some materials until trucks could return to haul more stuff away.

Then an officer discovered that 75 cases of dynamite had been left behind. I located a truck but couldn't start it. Someone else came along and got it going and over to the dynamite. Filipinos handed the cases up and two of us stacked them in the truck. My helper disappeared. I stood by until another officer came along to whom I could tell my story. But there wasn't a truck driver around. Could I drive it? I knew nothing about these seven or eight-shift things, but I'd try. He said to take it to so-and-so, and "should you hear planes, park the truck under some wide-spreading tree, get away from it, and stand by until they're gone". And he, too, disappeared.

So I fussed around with the gear shift until I got it moving forward. I found the next shift. After that the gears kept clashing but I had to leave well enough alone and rumble along cautiously. Just about the time I'd get her rolling, some sentry would pop up out of the dark and stop me. Too much was too much — there should be some password and I found it — it was "dynamite". No more stops were necessary.

As for getting out at the approach of planes, the racket of that truck drowned out everything. So I said: "Nuts to the damn planes. If a bomb hit this load, I wouldn't know anything about it anyway". I leaned over the wheel, peering into the darkness, and kept her rumbling along.

When I reached my destination, they didn't want me and my dynamite or any part of us around. A major instructed me to take the load up a valley, park it under a tree, preferably away from houses, get away a few hundred feet and stand by. I did, but it started to rain so I crawled back into the truck's cab and tried to sleep in spite of the mosquitoes. Twice before dawn I heard planes overhead and hoped they were ours. After noon the following day, I eventually got rid of my dynamite load but did not reach the KUALOA before daylight on Tuesday morning.

We receive all manner of questions from our many Mainland friends. Many of them it is best not to answer. As regards cruising, pleasure craft are moored for the duration. I'm on defense work for the duration unless I step into uniform again. It is quite probable that most of our local Japanese-Americans are loyal; we've had no report of authenticated cases of sabotage yet. We are under martial law. Some of you bemoan half-hour blackouts; we laugh about this — you don't know anything about blackouts; there have been no lights in the Islands since the Jap attack. Violators are heavily punished. Identification cards are required

of everyone and persons without proper authorization are not permitted on the road after dark. Gasoline stringently rationed. There is no joyriding, no visiting. Traffic violations call for stiff fines. Liquor sales have been prohibited (a system of licensing has just been inaugurated 2/25/42). We work all day and rush home — there are no amusements for us. This is no doubt hard on many but the KUALOA'S crew doesn't mind it as we have so many interests on our boat home, which is perfectly blacked out, that it keeps us well-occupied — in fact, too much so.

Every effort is being made here towards fortifying the Islands and preparing for an unscrupulous enemy's next move. When he strikes, it will be suddenly but the Islands will be prepared. Meanwhile, Islanders are neither frantic nor in the doldrums of despondency. They manage to live as normally as is possible under the circumstances. It appears to them that Coast people are much more jittery. Hawaii is the front line of attack but so what? If and when the second attack comes, the preparations are made — meanwhile the training goes on under a huge war program and you may be sure the Islands will render a good account of themselves.

Aloha from the
TRUMAN TRIO.

Armijos Paštas Cenzuruojamas

FLIS rašo, kad Suv. Valstijų karo departamentas praneša, jog visas paštas Amerikos kareiviams Šiaurinėje Airijoje ir kitose bazėse bus cenzuruojamas armijos kari-ninkų.

Cenzuravimas atlieka m a s prie bazės ir liečia išsiunčia-mus, ir, gaunamus laiškus.

Karo departamentas taipgi paaiškina, kaip adresuoti laišk-us kareiviams. Adrese pir-miausia reikia įrašyti kareivio vardą, jo tarnybos laipsnį ir organizaciją, su tinkamu armijos pašto numeriu "in care of postmaster, New York arba San Francisco. Tas priklauso nuo to, kurį miestą kareivis pažymėjo. Pašto direktorius laišką pasiųs pažymė-tam armijos paštui, kur jis tik bus.

Kareiviui, kuris yra išvykęs iš Suv. Valstijų, laiškus reikia sekamai adresuoti (pavyzdži-s): Private John Doe, Company C., 199-th Infantry, 27-th Division, Army Post Office 801, Care of Postmaster, New York arba San Francisco.

Voko kairiajame kampely reikia pažymėti siuntėjo var-dą ir adresą.

Armijos nariams armijos pašto numeris bus praneštas apleidžiant naminę bazę, ir tik kareivis galį jms suteikti ar-mijos pašto numerį.

Karo departamentas prane-ša, kad armijos pašto nume-ris yra pirmos svarbos. Nors ir galima vartoti vienetos nu-merį, kuomet kareivis buna naminėje baže, bet kai tik kareivis buna perkeltas į ki-tą vietą — yra militarė pas-laptis.

Prašydams visų koope-racijos kaslink tinkamo adre-savimo laišku karinės jėgos esantiems vyrams, kar de-partamentas kreipia visų dė-mesį į milžinišką darbą, kuris susieina su armijos pastu.

Laikė 1941 metų armijos paštas turėjo reikalo su 45,968,185 laiškais ir tortelė-mis. Su karo pradžia gruodžio mėn., 1941 m., karo departa-mentas turėjo reikalo su du sykt tiek pašto. Vien tik per gruodžio mėnesį veik 6,000,000 pašto siuntinių perėjo per ka-ro departamento pašta. Kiek-vieną mėnesį tas paštas didė-ja.

Balandžio 10, 1942

Sveikatos Skyrius

Ši skyrių, pašvęsta SLA narių sveikatos reikalams, redaguoja DR. S. BIEZIS, vyriausias SLA daktaras-kvotėjas, bendradarbiaujant SLA Sveikatos Komisijos nariams ir kitiems lietuvių gydytojams bei sveikumo žinovams.

Medicina Eina Pagelbon Karą Laimėti

Rašo DR. S. BIEZIS

MAISTO SVARBA

I.

ŽMOGUS, kaip ir kiekvienas gyvis, be maisto negali ilgai gyventi. Kūdikis nuo pat pirmos savo gyvenimo dienos koku tai instinktyviu būdu tam tikrais laikotarpiais įeško maisto, kad jis galėtų gyvybę išlaikyti ir kad galėtų augti. Tas instinktas valgyti pasilieka per visą gyvenamąjį amžių. Maistas gali būti atitinkamas ir pilnai atliekas savo paskirtį. Taipgi maistas gali tik dalinai patenkinti gamtos reikalavimus ir, žinoma, panašiam atsitikime maistas suteikia žmogui nemažai žalos, kartais net pagaminamas tulas ligas. Užtat net ir tinkamas posakis susidarė: "Žmogus dažnai dantis kasa sau duobę kapinyne".

Žmonės seniau manė ir net mokslininkai tikėjo, kad pakankamai pasivalgius, ypač tinkamoje proporcijoje baltimų, riebalų ir krakmolinių valgių, gali visiškai būti sveiku šiuo atveju. Tačiau atsitikimai keisčių susirgimų, kame visiškai nėra stokos maisto, atkreipė mokslininkų dėmesį. Pradėjo pasireikšti abejonės, kurių pasekoje kilo mintys, kad gal randasi dar kitokių iki šiol nežinomų medžiagų, turinčių didelę įtaką žmogaus sveikatingumui. Gal busi dar anaip tol neužtenka tik prisivalgyti, gal kunas reikalauja atitinkamų rūšių maisto, o ne šiaip jau tik maisto? Speliojimai dažnai pagamina akstiną tirti, studijuoti, o ne daryti išvadas. Taigi mokslininkai pradėjo studijuoti, analizuoti maistą ir stebėti, kokią įtaką daro tuli valgiai žmogaus sveikatai. Kaip išdava šių nuosėklų studijų aiškiai buvo įsitikinta, kad apart

maiste esančių baltimų, riebalų ir krakmolų dar būtina reikalinga įvairių mineralinių druskų ir kitokių medžiagų, kurios vėliau tapo pavadintos — vitaminais.

Čia atsidarė naujas ir labai platus laukas didelėms studijoms, kurios net iki šiai dienai dar anaip tol nėra užbaigtos, nors didžiuliai tyrimai yra vedami kasdien laboratorijose ir universitetuose. Labai daug intensyvaus darbo jau buvo įdėta, tačiau dar daugiau jo reikės įdėti ateityje iki galutinai ši taip svarbi problema bus galutinai išrišta.

Pradžioj devyniolikto šimtmečio Nepaleonas savo didžioje kariuose žygiuose labai tiksliai išsireiškė sakydamas, kad kariuomenė keliauja pilvu. Tai sakydamas, jis turėjo galvoje, kad jei kareivis būtų sveikas ir našus — jis privalo būti tinkamai valgydinamas, nors tuo syk nė, jis nė niekas kitas neturėjo nė mažiausio supratimo apie mineralines druskas ir vitaminus. Visgi jis net tuo laiku pastebėjo svarbą tinkamos mitybos. Šiuo metu Anglijoje, neatsižvelgiant į karo padėtį su visomis jo sąsėlybėmis, stoka normalio gyvenimo ir maisto paskirstymą kortelėmis, gyventojai yra daug sveikesni, negu pirm karo normaliam laikui. Už tai daugiausia kredito gauna atitinkamas maistas. Mat, ten piliečiai, ar jie nori ar ne, yra priversti valgyti tokį maistą, kokį valdžia pasiskiria. O tas maistas, reikia pabrėžtinai pasakyti, yra gerai balansuotas ir pritaikintas prie žmogaus reikalavimų, sulig jo užsiėmimo bei amžiaus. Kitais žodžiais sakant, Anglijos žmonės valgo maistą, mokslininkai reguliuojamą, su pakankamu kiekiu mineralinių druskų ir vitaminų ant kiek esamos aplinkybės tai leidžia praktiškai įgyvendinti. Šis praktiškas pavyzdys ant didelės skalės aiškiai įrodo teigiamą vertę gerai pritaikinto maisto pagerinimui žmogaus sveikatos.

Su pasigėrėjimu reikia pasakyti, kad valdžia dėdidielį pastangų mūsų kareivius stovyklose maitinti kuogeriausiai pritaikintu maistu. Ir kur tie valdžios įsakymai yra sąžiningai išpildomi, ten kareiviai valgo geresnį ir, žinoma, daug sveikesnį maistą, negu

dauguma jų valgydavo namie kad ir gražesnė apyptovose. Valdžia nori iš tų kareivių padaryti kuosveikiausius žmones. Ir jau praktiškos pasekmės pradeda pasirodyti. Iš priežasties geriau pritaikinto maisto, dauguma kareivių jaučiasi žvalesniais protiškaici ir stipresniais bei vikresniais fiziškai, kas reiškia, žodžiu sakant, geresnę jų sveikatą. Jie sugrįš į civilinį gyvenymą su geresne sveikata, kas, beabejo, jiems teiks smagesnį bei gražesnį gyvenimą.

II.

Netik kariuomenės, bet ir civilių gyventojų geros, ištvarmingos sveikatos karo metu negalima per daug įkainuoti. O maistas, kiek dabar yra žinoma, lošia labai svarbią rolę. Turint šiuos faktus omeny atitinkamų organizacijų ekspertai raginami ir remiami valdžios atlieka didžiulius tyrimo darbus, kad suradus galimybes, paremtas moksliniais pagrindais, kaip pastatyti žmogaus sveikatą aukščiausiame laipsny maisto atžvilgiu. Kiek dabar jau žinoma ir kaip busimi prospektai atrodo, jei maisto problema bus aršiai sakyti, kad šių studijų dėka žmogus taps sveikesniu, jis mažiau sirgs ir ilgiau gyvens.

Užtat nebereikalo dėdama tiek daug pastangų, nes tai neabejotinai ateityje reikš geresnį sveikatingumą netik vienos ar kitos valstybės gyventojų, bet ilgainiui ir visos žmonijos. Tiesa, karas yra labai žiauri katastrofa, tačiau iš šio karo gruvėsių ir pelenų greičiausiai kils mokslinių tyrimų dariniai, tikrai bus visų naudai. Daugiausia pažangos, bent šiuo laiku, yra daroma ir ateityje numatoma dar daugiau galimybių vitaminų srityje. Nors jau nemažai žinoma apie taip daug išgarsėjusius vitaminus, tačiau ši dirva nepradedama arti, palyginus kiek apie juos dar visai mažai nežinoma arba nieko nežinoma. Reikia pasakyti, kad kasdien vis kas nors naujo surandama ir tos naujanybės iškelia dar didesnių ir pinesnių problemų, kurių tinkamam išrišimui prisieis įdėti milžiniško mokslinio darbo.

Medicina, nuo pat savo atsiradimo, visados dirbo ir ateityje dirbs žmonių labui. Ji visados stengėsi nukariauti arba bent sukontroliuoti mūsų visų didįjį priešą-ligą. Ji visados siekia atpalaidoti žmogų nuo ligų ir jos idealas yra pagaminti tokias aplinkybes, ku-

riose žmogus būtų pilnai sveikas ir ilgai gyventų be baimės skausmų, kurių visi bijome ir bandomė visomis išgalėmis išvengti. Technika gi kartais dirba žmonių gerovei, o kartais sunaikinimui tų pačių žmonių ir jų turto, kaip kad dabar. Nors tai labai keistas paradoksas, bet vienok yra tikrovė. Sunku net paprasčiausiam protui įsivaizduoti, kad civiliztuotas žmogus, pasiekęs tokios didelės aukštumos savo vikriū sumanumu, savo taip labai komplikuoiais išradymais bandytų save sunaikinti. O vienok taip dabar yra ant didžiausios skalės.

Juo žmogus daugiau kultūrėja, tuo jis toliau atsitraukia nuo naturalio, kaip sakome, gamtiško gyvenimo. Tas paveikia jį iš visų pusių. Sveikatos žvilgsniu anaip tol irgi nėra išimtis. Naturalio maisto kaip mūsų žemelė pagamina taipgi jis nebeauga arba tik retesniais atsitikimais. Iš priežasties pakitėjusio paties gyvenimo, ypač didelio susicentralizavimo kaip milijoniniuose miestuose, aišku valgomasai maistas pareina su "pridėkais", kad jį išlaikus tinkamu valgyti. Tas maistas dažnai turi būti virintas, kas sunaikina nemažai medžiagų svarbių žmogaus sveikatai. Į jį dėdama visokių perezervų, kad ilgiau išsilikytų nesugedęs, kas sveikatai nieko gero nemelia. Kad maistas atrodytų labiau patraukiančiu ir skanesniu, kartais dėdama į jį tulų priemaisių, kurios kartais sveikatai kenksmingos arba del to paties tikslo iš maisto išimama nemažai sveikatai reikalingų medžiagų. Šie visi procesai veik visada sumažina maisto sveikatingumą žmogui. Kitais žodžiais sakant, mes dabar prastesnės rūšies maistą valgome, nors jis gal ir skanesnis, ir užtat negalime tikėtis, kad jis teiktų mums daugiausia sveikatos.

Atsižvelgiant į tą visą ir nesileidžiant į smulkmenas, mums pareina vienas dalykas daryti, kad pagerinus savo sveikatą, butent: mes privalome vartoti pilnai balansuotą valgi, kuriame randasi pakankamai mineralų ir vitaminų, be ko niekas negali tikėtis geros sveikatos. Taipgi šeimininkės privalo atsidėjusios studijuoti maisto kokybes ir nuolat sekti maisto tyrimų progresą. Reikia ant visados atsikratyti posakio "kuo prikimsi pilva, tai ir bus gerai", nes reikia atsiminti, kad tinkamas maistas yra vienas iš svarbiųjų pagrindų geros sveikatos ir ilgo amžiaus.

Velionį V. Daukšį Prisimimus

VELIONIS Vincas Daukšys gimė 1870 m., kovo 30 d. Dilgšnės kaime, Jonavos valsčiuje, Kalvarijos apskrityje, Suvalkijoje. Kokiais metais jis pribuvo į šią šalį, man neteko patirti.

Pirmu kartu susipažinau su vel. Daukšiu Gilberton, Pensilvanijos kietųjų anglių apyrbėj 1897 m. Tuo laiku tas miestelis buvo apščiai apgyventas lietuviams ir turėjo susiorganizavęs lietuvišką orkestrą. Vel. Vincas Daukšys grojo kornetą tame orkestre. Buvo apsigyvenęs lietuvių šeimoje. Atsilankius pas jį, man pirmiausiai puolė į akį, kad jo kambary stalas buvo apkrautas lietuvių laikraščiais ir knygomis, kas buvo didėle retenybe kitų angliakasių namuose. Kiek vėliau, rodos 1900 m., jis persikėlė į lietuvių koloniją, kur buvo gimusi "Vienybė Lietuvninkų", Plymouth, Pa. Ten jis bendradarbiavo prie "Vienybės", o vėliau persikėlė į Philadelphia, Pa., kur pagyveno ilgesnį laiką. Čia gyvendamas, prigulėjo prie keleto draugijų ir klubų. 1906 m. velionis prisidėjo prie rengimo Amerikos Lietuvių Visuotinio Seimo ir buvo to seimo sekretorium. Tas seimas išnešė ir pasiuntė rusų carui peticiją, po kuria pasirašė kun. Pėža, Vincas Daukšys ir Teofilus Dudas.

Velionis Vincas Daukšys buvo SLA veteranas, įsirašęs 1899 m. Kuomet Susivienijimą skaldė kunigai 1901 m., Daukšys pasiiliko su pažangijsiais lietuviams delegatais. Jis taipgi buvo vienas iš ankystvesnių T. M. D. narių. Taip pat jis buvo nariu Lietuvių Mokslo Draugijos, kuri yra suvainidusi nemažą rolę lietuvių pažangos dirvoje.

Jam begyvenant Philadelphia, Pa., "kunigaikščiui" Antanui Yociui sumanius sutverti "Atlas", buvo pradėtas leisti savaitinis laikraštis "Prograsas". Velionis Daukšys buvo to laikraščio redaktorium. Įsikurus LSS partijai, Vincas, kaip ir daugelis gerų lietuvių, buvo įstojęs į tą organizaciją. Bet persikėlus, rodos 1912 m., gyventi į New York, kilus vaidams toje partijoje, velionis, kuris nemėgo vaidų, iš partijos pasitraukė. Apsistojęs Brooklyn, N. Y., per visą laiką dirbo kaip inspektorius-vertėjas prie Imigracijos Ellis Island, kur išdirbo 25 metus. Per keletą pastarųjų metų buvo pasiiliuosavęs iš tarnybos ir gyveno iš gaunamos pensijos iš valdžios.

Literaturos srityje vel. Daukšys yra iš-

vertęs Sinclair "Raistą" (The Jungle), "Baltramiejaus Naktis", advokato Clarence Darrow veikalėlį "Prasikaltimai ir Prasikaltėliai". Pagelbėjo chorvedžiui Leonui Ereminui sutvarkyti bene pirmutinę Amerikoje lietuvių kalboje dainų knygą su gaidomis (žinomą kaip "raudona knyga"), kur randame Daukšio gana vykusių eilių vertimų. Yra parašęs kun. V. Dembskio biografiją. Mėgo skaityti knygas ir naujai išėjusių knygų yra parašęs kritikas. Kaip kritikas jis buvo labai teisingas ir atsargus. Pasirodžius kun. Bartuškos knygai "Kryžiaus Keliais Prie Laisvės", kurioje autorius daugiausiai apsisatoja Amerikos lietuvių darbuotojė, velionis Daukšys yra parašęs tai knygai kritiką, kuri randasi dabar pas mane, dar niekur spaudoje nepasirodžiusi.

Velionis Daukšys buvo meno mėgėjas. Jis įvertino ir kitų darbus toje srityje, ir pats mėgo pašyba. Prie to turėjo didelį palinkimą ir yra nupiešęs gana vykusių paveikslų. Kitas jo gyvenimo smagumas buvo, tai rinkimas įvairių medalių, varinių, sidabrinų ir auksinių pinigų. Ir kai kurie jo artimiausi draugai tvirtina, kad jis turėjęs surinkęs-supirkęs tų senovybių už kelis tukstančius dolerių. Rinko įvairių seimų ženklelius, draugijų guzikėlius. Paliko nemažos vertės rinkinį knygų, kaip sakoma apie porą pilnų vežimų.

Velionis Daukšys buvo ramaus budo. Jis ginčų su niekuomi nevedė ir blogai apie kitus niekuomet neatsiliepė. Gyveno daugiau užsidaręs savy. Lietuvoje Suvalkuose jis buvo baigęs keturias gimnazijos klesas. Gerai vartojo rusų, lenkų ir anglių kalbas. Dalinai mokėjo vokiečių ir kitas slaviskas kalbas.

Velionis Vincas Daukšys numirė kovo 16 d. popiet, visai beveik nesirgęs. Palaidotas Alyvų Kalno kapuose kovo 19 d. Kopyčioje atsiveikinimo žodį pasakė J. Ambraziejus ir S. E. Vitaitis; kapuose prie duobės pakalbėjo J. Valaitis, šių žodžių rašytojas varde Lietuvių Spaudos Klubu, prie kurio velionis Vincas Daukšys prigulėjo, ir V. Ambrazevičius. Ant velionės naujai supiito kapo sudėta trys gvyų gėlių vainikai: nuo SLA 126 kp., nuo Lietuvių Spaudos Klubu ir nuo Vitaičių šeimos.

Lai velioniu Vincui Daukšiu buna ramu ilsėtis šioje naujos tėvynės žemėje.

A. B. SRIMAITIS.

Tavo Palikimas

TU BUVAI jau metuos vyras, subrendęs, o aš dar tik jauną mergaitė. Pamenu tavo vestuves. Iš toli jauną gražią marčią parvedei. Visi pasigėrėdavo jos grožiu, gabumu. Budavo audžia aštuonyčius kaip riešutus kremta. Glorija sakydavo, kad apie mezgimą tai jau ji viską žinojo. Aš tik klausydavaus ir maņydavau, kad aš tokia gabi jau niekad negalėsiu būti. Aš tokia nebuisiu ir tokio vyro negausiu... Ne visos gali būti kaip vyrai sako, "Tikros moterys..." — mokėt viską ir galėt viską...

Ji buvo ir taupi. Sviestą sumušus, surį suspaudus, tuoj bėgdavo turgun. Kiaušinis jai ir ligoj buvo per brangus valgyti. Jai viskas, viskas virto į pinigą. Nieko sau nespirko. Ji tik norėjo užgyventi daugiau, turėti daugiau už kitus. Keli metai atgal mes rodos turėjom kiek jų, o pora metų vėliau jų turtuoliai, o mes tik pragyvenanti žmonės. Kaip kas sakytų nemokam gyventi. Mes prie kitokios familijos priklausom. Mūsų senoliai taip nedarė, nedarė ir tėvai. Pavalgom, apsiengiam ir tiek.

Turėjo jaunoji ir gražių dar mergautinių drapanų, bet budavo tik parėjus iš bažnyčios tuoj kabina į spintą. Tikriniai karoliai jai taip pritikdavo, bet ji budavo užsideda juos tik per atlaidus. O gintarinę spilką plaukuos tai tik sykį Glorija sakė mačius. Tai buvo per tavo tėvų auksines vestuves. Viskas buvo laikoma, saugojama nežinia del ko. Mama sakydavo, kad del mergaičių, bet jų vaikų neturėjot.

Ėjo metai vienodi, be permainos. Jau-

Pavasario Maršas

Dunda, trankosi griastinis, Blykčioja žaibai. — Už tave, brangi tėvyne, Žengiamė linksmai!

Mūsų žygis — drąslai kilti, Skristi sakalais, Žengt naujais tėvynės tiltais, Vieškeliais naujais.

Žydi obelys prie kelio, Žydi ir žydės. — Sunuž už tave, šalele, Čia tvirtai stovės!

Dunda žemė po mūsų kojų, Dunda nuo griausmų. — Už tave, šalie gimtoji, Mums žygiuot smagu!

KAZYS INCIURA.

noji kaip katrą vasarą atrodydavo graži, sveika su raudonais veidais, žibančiom akim, o kaip katrą — išblyškus, menkutė. Mama sakydavo, kad tai patruksta per sunkiuosius darbus beštokuodama į vežimus arba bekradudama javus. Nėra kam pavaduoti. Tavo tėvai seni, brolis išbėgęs į miestą, o sesuo eina mokslą. Pasisamdyti nenori, nes sukrauti pinigai gaila išleisti. Jei mes pradėtume taupinti, tai ir taip darytume. Bet dabar, kaip nieko neturim, tai to didelio noro nėra ir taupinti.

Atsimenu, kaip paskutinį kartą aš ją mačiau. Ji kampsą į vežimą krōvė. Įsinerus basom kojom į šriules, sušilus skubėję, dirbo. Tu švilpauddamas nuvežei jos prikrautą vežimą, iškrėtėi ir pamažu grįžai kito. O ji vargšė neatsikvėps, nes vienas tuščias vis laukia. Kaip kalinio darbas nepabaigtas.

"Vargas tom jaunamartėm, vargas", — mama sakė, žiurdama per langą. — "Nori pasirodyt, kad darbščios, taupios. Dukrelės ir jum taip bus išėjusiom..."

Tada ir aš taip maniau. Kitokios išieties ir nėra. Jei kitaip gyvens — nebus gera vyrui, jo tėvam ir giminėm. Viskas reikia taupinti del vaikų — tavo vietą užimančių...

Bet kaip keista — tavo vietą užėmiau aš... Tu tada gal to nepamanei. Aš irgi ne. Tu sau gyvenai, vargai, o aš sau, svajodama apie gražias ateitis. Tu manei būti turtinga, pavyzdinga šeimininke, jei Dievas palaimys — gera motina... O aš svajojau apie meilę. Ką daugiau mergina jaunystėj norėsi — mylintį vyrą, kuris viskuo aprūpins, apžiūrės.

Staiga ir netikėtai viskas persimainė. Po tavo mirties mane pripiršo tavo vyro tėvai mano tėvam ir tuoj aš likau tavo įpėdinė — užėmiau tavo vietą...

Man gerai. Tu man tiek daug sutaupinai, uždirbai. Aš kasdien nešioju tavo gražiausias sukneles, spilkas, karolius. Man irgi viskas pritinka, mane dabina. Tavo buvęs vyras manim gėrisi, džiaugiasi. Jauna moteris reikia dabinti, kad mylėtų... Dirbti sunkiai man irgi uždrausta. Yra iš ko pasamdyti, skaniai pavalgyti... Taip, aš turiu gerai. Jis mane myli; myli daugiau už tavo palikimą... Man liepia viską nešioti, dabintis, gyventi... Jis tavęs neverkia, tavo vardo nemini, aukščiau už mano nestato...

Žmonės sako, kad aš tavo sutaupintą turtą leidžiu, drapanas plėšiu. Bet jei aš gyvensiu, kaip tu gyvenai, tai trečia atėjus gyvens, kaip aš gyvenu... Jei tu dabar būtum manė kaiminka — žinau, neverktum

savo sutaupto turto, bet verktum savęs... Tu save išsiskubinai iš šio pasaulio... Žinau tau viskas buvo miela, brangu, bet viską turėjai palikti... Tu viską mokėjai, žinojai, buvai gabi, bet tu nežinojai vieno dalyko — nežinojai-netikėjai, kad yra mirtis, kad čia atėjusiam gyventi negyvenant — pasaulis nubaus mirtim... Jei tu čia vėl sugrįžtum — žinau gyventum gyvent, bet ne mirt...
ONA PUCETAITE.

Atsišaukimas į Visas Lietuvių Organizacijas

LIETUVIŲ Kultūrinis Institutas sumanė kuotiksliu pavaizduoti lietuvių organizacijų ir mitingų nuomones svarbiausiais Lietuvos reikalais.

Tuo tikslu jis nori išleisti vienoje knygelėje visas lietuvių organizacijų ir suvažiavimų protestų rezolucijas del Klaipėdos pagrobimo ir del bolševikų ir nacių okupacijos Lietuvoje. Tuo budu knygelėje tiptų visos rezolucijos nuo 1939 m. kovo 20—22 dd. ir ryškiai pavaizduotų lietuvių politinį nusistatymą, pareikštą per paskutinius trejis metus.

Kadangi Institutas yra jauna įstaiga ir neturi visų laikraščių komplektų, ir kadangi kai kurių organizacijų ir draugijų rezolucijos nepateko spaudon, prašome gerb. organizacijų protokolų raštininkų-ių neatsisakyti prisiųsti Institutui kopijas visų tokių rezolucijų, kad galėtume patalpinti jas mini-moj knygelėje. Nors reikalinga gauti visas rezolucijas, mums svarbu yra gauti angliškų tekstus, nes knygelė išeis anglių kalba.

Institutas labai norėtų gauti rezolucijas ne vien iš šio krašto lietuvių organizacijų, bet ir iš Kanados, Didžiosios Britanijos ir Pietų Amerikos.

Rezolucijų nuorašus prašome įsiųsti: LITHUANIAN CULTURAL INSTITUTE, 6017 So. Kenwood Ave., Chicago, Ill.

KAS JIEMS GALI TIKĖTI...

Norvegijos pakrasty, netoli žuvininkų kaimelio, nukrito lėktuvas į vandenį. Tai pamatęs, vienas žuvininkas pasirėjo gelbėti. Jis nusijrė laiveliu prie skęstančio lėktuvo, bet netrukus sugrįžo į kraštą vienas. O užklaustas, kas ten buvo, jis atsakė:

"Tai tik naciai!..."

"Bet ar jie jau negyvi?" — paklauskė jo.

"Vienas sakėsi esąs gyvas, bet kas gi gali jam tikėti, kuomet naciai yra toli dideli melagiai..."

Protokolas

SLA PILDOMOSIOS TARYBOS SUVAŽIAVIMO, IVYKUSIO KOVO 1-5 DD, 1942 METŲ, SLA CENTRO RASTINĖS PATALPOSE, 307 WEST 30-TH STREET, NEW YORK, N. Y.

SESIJA PIRMA

Prezidentas F. J. Bagočius atidarė Pildomosios Tarybos suvažiavimą 11 val. ryte, kovo 1 d., 1942 m., SLA Centro rastiinės patalpose, 307 W. 30-th St., New York, N. Y. Prezidentas pareiškia, kad šis Pildomosios Tarybos suvažiavimas yra metinis, kuris apsvaistys visus organizacijos reikalus šiam suvažiavimui pavestus išspresti.

1. Sekretorius M. J. Vinikas perskaito Pildomosios Tarybos vardošaukį. Suvažiavime dalyvauja:

Prezidentas F. J. Bagočius,
Vice prezidentas J. K. Mažukna,
Sekretorius M. J. Vinikas,
Iždininkas K. P. Gugis,
Iždo globėja E. Mikužiūtė,
Daktaras kvotėjas dr. S. Biežis.

Suvažiavime dalyvauja šeši Pildomosios Tarybos nariai ir sudaro kvorumą.

2. Sekretorius M. J. Vinikas perskaito praecito suvažiavimo septintos ir paskutinės sesijos protokolą, kuris neskaitytas ir nepriimtas praecitame suvažiavime. Dr. S. Biežis įnešė, K. P. Gugis parėmė protokolą priimti kaip užrašytas ir skaitytas. Įnešimas priimtas.

3. Iždo globėja E. Mikužiūtė pastebi, kad jos raporte apie SLA nuosavybes, talpinant Tėvynėje praecito suvažiavimo protokolą, yra įvykęs sumaišymas ir išleidimas sakinių.

4. Sekretorius M. J. Vinikas perskaito šio suvažiavimo dienotvarkę, kurioje pažymėta 75 įvairūs reikalai šio suvažiavimo išsprendimui. J. K. Mažukna įnešė, E. Mikužiūtė parėmė dienotvarkę priimti. Įnešimas priimtas.

5. Sekretorius F. J. Bagočius patiekia sekantį savo raportą:

SLA PREZIDENTO RAPORTAS

SLA Pildomosios Tarybos Suvažiavimui kovo 1-5, 1942, New York, N. Y.

Gerbiamieji:

Nuo praecito SLA Pild. Tarybos suvažiavimo spalio mėnesy, 1941 metų, mūsų Susivienijimo reikaluose nieko nepaprasto, kas reikalautų specialio paminėjimo arba Pild. Tarybos atydos atkreipimo, neįvyko. Visi tokie reikalai, kurie paprastai kyla mūsų organizacijos administracijoje yra šio suvažiavimo sekretoriaus prirengtoji dienotvarkė ir, priešius prie jų, bus apsvaistyti ir išrišti.

Vieną dalyką aš noriu šia proga pabrėsti, o tai yra faktas, kad Pildomųjų Tarybų yra harmonija ir sutartinas veikimas. Tarybos suvažiavimus, ekonomijos sumetimais, laikant tikta du syk į metus, prisieina daug svarbių klausimų išrišti laiškais arba oficialėmis "krivulėmis", ir tas yra atliekama visų Tarybos narių labai striopiai ir punktualiai, taip kad nėra jokių užvilkimų.

Susivienijimo nuveikti reikalai bus pilnai nušviesti sekretoriaus, iždininko ir komisijų raportuose, ir todėl čia man neprisieina jų atkartoti.

Vieno dalyko aš negaliu nepaminėti Pildomosios Tarybos ir abelai SLA narių žiniai, o tai yra tas, kad mūsų Susivienijimas dabar jau yra geresnė padėty, kaip kad kada per paskutinius dešimt metų kad buvo. Silpni ir mažos vertės bondsai, įgyti dar prieš šios Tarybos administracijos laikus, jau yra beveik visai iš SLA finansinio portfelio išvalyti, nors ir nebe nuostolių, kurie vienok organizacijos atsakomybei (solveny) sirioziškai nepakenkė. Senus, prieš taip vadinamus "križio" ir depresijos laikus perimtus už morgičių namus, mes laipsniškai pradėdam parduoti. Todėl visa padėtis gerina. Vienas iš svarbiausių dalykų, tai mūsų planuojama konservacija, perkeliant senus narius į naujus skyrius ir tuomi apsaugojant narių teises prie jų į SLA įmokėtus pinigų, yra jau departamentų užgriama ir todėl Susivienijimas dabar jau įžengia į naują gyvybės ir stiprybės periodą. Su tolimesniu Pild. Tarybos uolumu ir pasisventimu organizacijos labai ir padedant SLA nariams ir kuopų viršininkams ir veikėjams, mūsų Susivienijimo ateitis yra graži ir labai daug žadanti.

F. J. BAGOČIUS,
SLA prezidentas.

K. P. Gugis įnešė, E. Mikužiūtė parėmė prezidento raportą priimti. Įnešimas ir kartu prezidento raportas priimtas.

6. Vice prezidentas J. K. Mažukna išduoda raportą žodžiu, pažymėdamas, kad jokių specialių darbų Pildomųjų Taryba nebuvo pavesdus atlikti, o eilinius savo pareigų srityje darbus atliko skubiai ir pagal geriausias savo išgales. Kaip Pildomosios Tarybos atstovas Seimo Rengimo Komisijoj raportuos atskirai. Dr. S. Biežis įnešė, E. Mikužiūtė parėmė vice prezidento raportą priimti. Įnešimas ir kartu vice prezidento J. K. Mažuknos raportas priimtas.

Pirmą sesiją prezidentas F. J. Bagočius uždarė 1:45 val. po pietų, patvarkydamas, kad antra sesija prasidės 2:30 val. po pietų.

SESIJA ANTRA

Antrą sesiją vice prezidentas J. K. Mažukna atidarė 2:30 val. po pietų kovo 1 d., 1942 m., SLA Cen-

tro rastiinės patalpose, 307 W. 30-th St., New York, N. Y. Sesijoje dalyvauja visi pirmoje sesijoje dalyvavę Pildomosios Tarybos nariai ir sudaro kvorumą.

7. Sekretorius M. J. Vinikas skaito savo išsamų metinį raportą, kuris yra sekančio turinio:

SLA SEKRETORIAUS RAPORTAS

SLA Pildomosios Tarybos suvažiavimui, kovo 1 d., 1942 metais, New York, N. Y.

Gerbiamieji:

Iteikdamas šį savo raportą SLA Pildomosios Tarybos ir visų SLA narių žiniai, noriu visųpirmausiai pastebėti, kad finansiniu atžvilgiu šis raportas yra linksmesnis už pereinčių aštuonių metų raportus.

Džiuginanti finansinio raportu dalis yra ta, kad pavyko organizacijos reikalus išvesti iš pavojingiausios "insolvency" klampynės į neabejotinai gerą ir stiprų finansinį stovį. Pereinantis metais mūsų "solveny", t. y. mūsų finansinį išteklį, pakėlėme aukščiau už 1940 metų stovį. Taipgi pakėlėme ir uždarbį palukanų nuosimčiais. Sutarčinu darbu administracijos išlaidose padaryta pažymėtino taupumo.

Sumaniais Pildomosios Tarybos nutarimais buvo atšaukta ar pataisyta keletas, anksčiau Susivienijimui įbruktų "finansinių specialistų", organizacijos darbus paraližuojančių nutarimų. Geri, konstruktiviai planai išvystyti išlyginimui didžiųjų, aukšto mirtinumo delei susidaranciu nuostolių ir tt. Žodžiu, praecities sudaryti nuostoliai ant tiek sumažinti, kad jie Susivienijimo gyvybei jau ne taip nusveriančiai pavojingi.

Didžiausią dalį pavojaus sudarė dideli bondsų nuostoliai. Tie nuostoliai, iki šiol jau pasiekė \$377,390.12, t. y. daugiau kaip trečią dalį miliono dolerių. Bondsai, kurie sudarė šiuos nuostolius, buvo supirkti po įtaka įvairių "gabių norų" komisijų ir buvusios Tarybos patarėjų daugiau kaip dešimtis metų tam atgal, daugiausiai tarpe 1925 ir 1930 metų. Kas tose komisijose tuomet tarnavo ir kas tais patarėjais buvo, nėra slaptė. Tokie dideli nuostoliai buvo 1934 m. privarę SLA prie "insolvency". Prisiėjo padėti gelbėti. Su pritarimu valstijos apdraudos departamento, pabaigoje 1934 metų buvo atlikta taip vadinama bondsų "exchange" operacija, sulig kurios įstatymai leido pasidarčius nuostolius išdalinti keliolikai sekančių metų, vietoje panašti juos, su bankroto rezultatais, vienais metais. Toji operacija išgelbėjo Susivienijimą nuo "insolvency", bet nuostoliai, išdalinti ant keliolikos metų, turi būti dabar laipsniškai nurašomi. Tokis laipsniškas nuostolių nurašymas duoda progos surinkti naujo kapitalo jų išlyginimui.

Iki šios dienos jau esame nurašę \$283,701.30 nuostolių, kurie buvo sudaryti virš dešimtis metų tam atgal. Vien tik šiais, 1941 metais, pardavėme dalį tų bondsų su nurašytais nuostoliais sumoje \$155,189.29. Trumpeje ateity dar turime nurašyti \$93,688.82 tokių senų, bondsais sudarytų, nuostolių.

Kita dalis pavojaus, tai forklozavimų morgičių nuostoliai. Tie nuostoliai taipgi sudaryti tų pačių buvusios Pildomosios Tarybos "gabių valios" patarėjų dešimtis iki penkiolikai metų tam atgal. Tais laikais morgičiai buvo duodami taip "atsargiai", kad daugely atvėjų morgičio paskola buvo didesnė, negu visa perimto turto rinkos vertė. Gavus tokius morgičius, savininkams neušimokėjo tas nuosavybes laikyti. Forklozavimai tų nuosavybių kainavo \$170,408.18 daugiau, negu rinkos vertė tų namų. Reiškia prie dabar numatomų Susivienijimo nuostolių, kuriuos reikės nurašyti, dar prisideda \$170,408.18.

Tai yra dvi svarbiausios finansinių nuostolių daly. Kaip jau sakiau, didelę dalį tų nuostolių jau nurašėm, bet dar lieka nurašyti, pavidale neįskaitomo turto, \$302,237.96.

Džiuginantis faktas yra tas, kad šiemet, pirmu kart per dešimtis metų, mūsų liuosas pinigų perviršis "surplus" yra didesnis, negu neįskaitomas turtas. Mūsų perviršis gruodžio 31 d., 1941 m. buvo \$311,974.60, o neįskaitomo turto suma buvo jau tik \$302,237.96.

Ekonomijos atžvilgiu, taupumas buvo galimas pasidėkojant Pildomosios Tarybos ir komisijų narių kantrumui palaukti su savo sąskaitomis ir aiškesnis supratimas visų komisijų, kad reikia susilaikyti su darymu išvengiamų išlaidų. Centro rastiinės taupumas buvo galimas daugiausiai pasidėkojant kuopų valdybų, o ypač kuopų finansų sekretorių kooperavimui. Bendrai, Centro rastiinės išlaidos per praecitus metus buvo apie \$10,000 mažesnės, kaip kitais metais. Centro algomis mažiau išmokėta \$2,022.00. Spaustuvės ir redaktorius — \$3,893.00. Tėvynės leidime — \$1,392.00. Paštas, tel. ir tt. \$181.00. Kelionės — \$2,166.00 ir tt.

Suglaudus visus davinius, kurie turi džiuginančią įtaką mano raporte, jie skamba sekamai: narių skaičius paaugo iki 15,866. Pripažintas turtas paaugo nuo \$1,594,808.60 iki \$1,699,460.99. Uždarbis paaugo nuo 2.67% iki 2.98%. "Solveny" paaugo nuo 112.48% iki 113.93%. Šie daviniai parodo, kad nežurint visų kliučių Susivienijimas buvo išvestas iš labai blogo, 1934 m., "insolvency" stovio į gerą stiprų 113.93% "solveny" stovį 1941 metais. Nugalėjus finansines bėdas, bus lengviau nugalėti ir tas kliutis, kurios dar sudaro nemažą Susivienijimo ateičiai, del aukšto mirtinumo ir tt., pavojų.

Kiekvienų metų pradžioje Susivienijimas turi išduoti platų savo stovio raportą visoms valstijoms, kuriose jis yra įsiregistravęs. SLA yra dabar įsiregistravęs dešimtyje valstijų, butent:

1. Pennsylvania,

2. Ohio,
3. Maryland,
4. New Jersey,
5. New York,
6. Connecticut,
7. Massachusetts,
8. Indiana,
9. Illinois,
10. Michigan.

Iki šiol raportų formos budavo vienodos visoms valstijoms, tačiau šiais metais tos formos kiek skyrėsi. Nekurioms valstijoms raportai padengia kartu jaunumečių ir augusių apdraudos skyrius, kitoms valstijoms tie raportai yra skirtingi. Tų ir kitų skirtingumų dėka šiemet prisiėjo išpildyti 37 skirtingus raportus. Visi raportai turi būti valstijų rankose kovo 1 dieną, kitaip yra automatinė bausmė po \$100 už kiekvieną pavėluotą dieną kiekvienai valstijai.

Visi raportai, visoms valstijoms, buvo išsiųsti laiku.

FINANSINĖ ATSKAITA

Susivienijimo finansinės veikmės (fiskaliai) metai, sulig mūsų konstitucijos, turi prasidėti su pirma diena sausio mėnesio ir baigtis su trisdešimtis pirma diena gruodžio mėnesio tų pačių metų. Sekant tą tvarką, šis raportas padengia vienu metų laikotarpi, nuo sausio 1 d. iki gruodžio 31 d., 1941 metų.

Kadangi mano bertaininės atskaitos nurodo visas atskiras pinigines įplaukas ir išlaidas ir tos atskaitos yra talpinamos ištiesai SLA organe Tėvynėje visų Pildomosios Tarybos ir visų SLA narių žiniai, tai šiam Pildomosios Tarybos suvažiavimui tų skaitlinių nekartoju, o raportuoju tikta sutrauką finansinės apyskaitos kaip papildomas žinias bertaininėms atskaitoms.

Turtas-Assets

Nejudomos nuosavybės	\$589,458.18
Morgičiai	515,439.64
Bondsai ir sekuracijos	730,272.62
Pinigai — cash	119,230.34
Paskolos mokslieiviams	7,965.00
Paskolos SLA nariams-bedarbiams	7,611.80

Viso	\$1,969,977.58
Neišrinkti nuosimčiai ir rendos	12,059.65
Inventorius	17,127.42
Atmokėti kuopos trukumai	2,534.30

Viso	\$2,001,698.95
Pereitais 1940 m., buvo	2,066,504.17

Atėmus neįskaitomą turtą

Negaunami uždarytose bankuose pinigai (50%)	\$2,990.24
Nuosavybių kaina virš įkainuotos vertės	170,408.18
Bondsų kaina virš amortizuotos vertės	83,978.82
Sekuracijų kaina virš rinkos vertės	9,710.00
Inventorius	17,127.42
Paskolos mokslieiviams	7,965.00
Paskolos SLA nariams bedarbiams	7,611.80
Nat'l Bondholder's morgičių paskolos virš rinkos vertės	2,437.50

Viso	\$302,237.96
Pereitais, 1940 m., buvo	469,246.76

Viso įskaitomo (admitted) turto

Viso	\$1,699,460.99
------	----------------

Atsakomybė—Liabilities

Neišmokėtos pomirtinės	\$16,905.42
Neišmokėtos ligoje pašalpos	8,941.25
Neišmokėtos algos, atlyginimai, ir tt.	12,528.06
Išanksto užmokėta duoklės	2,985.66

1940	1941
Viso	\$41,897.60
Pomirtinių rezervai	1,275,679.00
Pašalpos ir kiti rezervai	122,142.38
Perviršis	167,538.43
Viso	\$1,597,237.41

Fondų stovis

	Išskaitomas turtas	Neįskaitomas turtas	Viso
Apdraudos	\$1,551,790.37	\$247,074.47	\$1,798,864.84
Įlagoje pašalpos	116,665.83	19,460.03	136,125.86
Mišrus	16,953.71	32,704.22	49,657.93
Vaikų	4,670.21	2,999.24	7,669.45
Lėšų*	9,480.87	—	9,480.87

Viso	\$1,699,460.99	\$302,237.96	\$2,001,698.95
Pereitais, 1940 m. buvo	\$1,597,237.41	\$469,246.76	\$2,066,504.17

*Neišmokėtos algos, atlyginimai, ir tt. \$12,528.06.

SLA TURTO SUDETIS

Nejudomos nuosavybės 1941 m.	Buvęs morgičius	Kapitalizacija	Išskaitomą turto
307 W. 30-th St., New York, N. Y.	—	\$58,449.80	\$26,500
98 Pleasant St., Thompsonville, Conn.	\$18,000	25,341.25	12,000
621 E. Main St., Waterbury, Conn.	25,000	37,301.23	21,450
128 S. Maine Ave., Atlantic City, N. J.	15,000	18,615.41	7,000
198 Grand St., Brooklyn, N. Y.	23,000	72,007.00	57,000
3405 S. Lowe Ave., Chicago, Ill.	28,000	32,883.16	18,500
10742 S. Michigan Ave., Chicago, Ill.	10,000	15,379.30	8,000
6423 S. Washenaw Ave., Chicago, Ill.	14,000	22,742.35	12,500
1035 W. 69-th St., Chicago, Ill.	18,000	25,269.38	13,000
135 E. 110-th St., Chicago, Ill.	7,000	11,471.70	5,200
7036 S. Yale Ave., Chicago, Ill.	22,000	18,341.57	13,000
8247 S. Morgan St., Chicago, Ill.	3,000	3,873.28	3,500
818 W. 18-th St., Chicago, Ill.	8,500	11,541.81	8,100
6343 S. Mozart St., Chicago, Ill.	4,500	6,217.46	6,000
819 W. 35-th St., Chicago, Ill.	40,405	53,402.07	58,800
3626 S. Halsted St., Chicago, Ill.	20,000	25,522.44	13,500

1534 N. Oakley Blvd., Chicago, Ill.	8,500	11,499.62	15,000
6739 S. Chappel Ave., Chicago, Ill.	19,000	30,612.41	26,000
10819 Wentworth Ave., Chicago, Ill.	4,000	7,103.85	4,250
3120 S. Emerald Ave., Chicago, Ill.	4,500	6,563.97	5,500
294 8-th Ave., New York, N. Y.	35,000	38,532.70	52,000
46 W. 30-th St., Bayonne, N. J.	6,500	8,287.34	6,750
6551 S. Kedzie Ave., Chicago, Ill.	10,500	16,369.30	8,500

Nuosavybės parduotos kontrakto pagrindu

322 Holbrook Ave., Detroit, Mich.	\$6,000	\$6,431.76	\$4,500
1748 W. 86-th St., Chicago, Ill.	5,000	7,803.22	2,500
3101 S. Morgan St., Chicago, Ill.	11,000	16,595.00	10,000

Viso	\$329,045	\$589,458.18	\$419,050
------	-----------	--------------	-----------

Nejudomos nuosavybės pagal valstijas

Illinois	18	\$231,850
New York	3	135,500
Connecticut	2	33,450
New Jersey	2	13,750
Michigan	1	4,500
Viso	26	\$419,050

Nejudomų nuosavybių kapitalizuotos vertybės sudėtis

Buvo duota morgičių	\$351,045.00
Užvilkų taksų ir tt. išlaidos	48,762.85
Teismų ir advokatų išlaidos	17,308.23
Kapitalizuoti nuosimčiai	65,187.70
Remontai	52,722.44
Centro namas	58,449.80

Viso	\$593,476.02
Nurašyta ir numokėta	4,017.84

Viso	\$589,458.18
------	--------------

Išskyrus Centro namą, 307 W. 30-th St., New York, visos nuosavybės buvo įgytos forklozavimo keliais. Pirmoje nuosavybių lentelėje parodoma kiek buvo morgičiaus laike forklozavimo, kiek nuosavybė yra kapitalizuota SLA knygoje, pridėjus prie morgičio visus forklozavimo išlaidas, taksus, apdraudą ir užvilką nuosimčių iki dienos kuomet nuosavybė formaliai perėjo į SLA turtą. Paskutinė kolonna nurodo įkainuotą (appraised) nuosavybės vertę. Įkainavimas buvo atliktas 1938 ir 1939 metais.

Antroji nuosavybių lentelė nurodo kiek kurioje valstijoje turime nuosavybių ir kokia tų nuosavybių yra įkainuota (appraised) rinkos vertė.

Trečia nuosavybių lentelė išskirsto bendrą nuosavybių vertę į tas dalis, iš kurių nuosavybių vertė susideda.

Morgičiai

Susivienijimas turi išdavęs 133 nejudomos nuosavybės paskolų (mortgages), sumoje \$515,439.64. Paskolos yra išdalintos devyniose valstijose, sekamai:

	Skaitčius	Balansas 1941 m. sausio 1 d.	Balansas 1941 m. gruodžio 31 d.
Mass.	64	\$221,825.00	\$211,826.00
Ill.	23	109,757.72	99,701.14
New York	12	58,937.50	55,737.50
Pa.	17	39,855.00	36,375.00
N. J.	12	27,500.00	26,450.00
Mich.	2	4,300.00	4,100.00
Ohio	1	2,650.00	2,550.00
Indiana</			

SLA Reikalai ir Veikla

SLA 126 Kuopa Pasipiktino Jurgelionio Klikos Žygiu Traukti SLA Teisman

SLA 126 kuopa, New York City, savo susirinkime balandžio 3 d., 1942 m., apsvačius Kl. Jurgelionio pasiūlytą ir kuopai paštu prisiųstą atsišaukimą, prašant kuopos prisidėjimo patraukimui teisman kai kurių SLA. Pildomosios Tarybos narių, rado tokį žygi praužtingu Susivienijimui, apsilenkiantį su S. L. A. konstitucijos patvarkymais ir paremtą neteisėtais Pildomosios Tarybos narių kaltinimais ir SLA teismiškos santvarkos aiškinimais. Todel SLA 126 kuopos susirinkimas vienbalsiai išrinko specialią komisiją visą reikalą iširti, to atsišaukimo autorių ir jo platinimą, kaip šios kuopos nari, patraukti atsakomybėn ir pasaugoti visas SLA kuopas ir narius, kad nepasidėtų prie šio organizacijai praužtingo žygio.

Žemiau pasirašiusi komisija padėti ištyrus ir pasiremama SLA konstitucijos patvarkymais, SLA seimo ir Pildomosios Tarybos nutarimais bei įsigyvenusia organizacijoj santvarka, randa reikalingu viešai SLA organe pasaugoti visas SLA kuopas ir visus narius, kad nepakiūtų į tas pinkles, kurios ruošiamos S. L. A. prauždymui. Komisija randa:

1. SLA konstitucija patvarko, kad "Seimas turi originalę juridikciją visuose atsitikimuose, kurie palyti Susivienijimo įstatymų laužymą", taigi turi teisę ir galią patraukti atsakomybėn nusizengusius SLA viršininkus ir gali tinkamai juos nubausti. Be to, SLA konstitucija duoda galią SLA Kontrolės Komissijai Pildomosios Tarybos narių prasižengimus iširti ir pareikalauti, kad Pildomoji Taryba nusizengusius viršininkus net iš vietų prašalintų. Todel neteisėjam perstatoma, kad prasižengusius Pildomosios Tarybos narius teismiškoje SLA santvarkoje negalima nuteisti ir nubausti už prasižengimus ir kad SLA nariams belieka vienatinis kelias eiti į valdišką teismą.

2. Nei vienas geras SLA narys nesikėsins savo organizacijos viršininkus ir kartu pačią organizaciją traukti į valdišką teismą, negu paties organizacijos teismiškoje santvarkoje bent kokie narių ar viršininkų prasižengimai nebus išnagrinėti ir galutinis nuosprendis nebus išneštas. Tik toks žmogus, kuriam rupi organizacijai bereikalingas išlaidas daryti ir patį Susivienijimą į pražūtis pavojų statyti, kreipis į valdišką teismą be išnaudojimo pirma paties organizacijos teismiškos procedūros.

3. Neteisėgai tikrinama, kad traukiant į teismą SLA Pildomosios Tarybos narius, nepaliečiamas pats Susivienijimas. Prašomos SLA kuopos prisidėti patraukimui į valdišką teismą organizacijos viršininkų, kaltinamų už prasižengimus jų kaip viršininkų pareigose, todel ir pati organizacija neišvengiamai būtų įvelta į tokia byla ir būtų nutempta į teismą. Dar daugiau: į tokia byla būtų įvelti ir dešimties valstijų apdraudos departamentai, kurie pereitais metais darė labai išsamią S. L. A. stovio reviziją, ir tokių prasižengimų, kokie primetami SLA Pildomosios Tarybos nariams, nerado ir apie jokių panašius prasižengimus savo raporte nieko nesako. Jų raportas telpa Tėvynėje ir kiekvienas SLA narys beabejonės yra su juo susipažinęs. Taigi Jurgelionis su savo klika neteisėgai kaltina ne tik S. L. A. Pildomosios Tarybos narius, bet kartu kaltina ir apdraudos departamentus, kurių pareiga buvo tokius SLA viršininkų nusizengimus surasti, juos raportuoti ir kaltininkus patraukti atsakomybėn. Neriekia nei aiškinti kas atsitiktų su Susivienijimu, jei SLA kuopų vardu, neteisėgai sufabrikuotais kaltinimais pasiremiant, būtų nutemptos į teismą net valdiškos įstaigos, kurios mūsų Susivienijimą kontroliuoja ir prižiūri.

Atsišaukime kaltinimai yra neteisėginai arba neteisėginai perstatomi. Pavyzdžiui:

1. Kaltinimus SLA išdininku K. P. Gugiu del vestų forklozavimų ir atlyginimo banke uždarytų SLA pinigų, geriausia paaiškinti šis Pildomosios Tarybos nutarimas, priimtas jos suvažiavime spalio 17-22 d., 1935 m., kuris buvo paskelbtas Tėvynėje visų SLA narių žiniai to Pildomosios Tarybos suvažiavimo protokole:

"95. Svarstoma išdininko K. P. Gugio pridutos advokatų teismo pripažintos sąskaitos už forklozavimus dešimties nuosavybių Chicagoje, ant kurių Susivienijimas buvo davęs pirmo morgičio paskolas. Sąskaita yra sumoje \$7,623.58, tačiau išdininkas K. P. Gugis sulig susitarimo su Pildomąja SLA jos suvažiavime kovo mėnesyje, 1933 m., atlygina Shenandoah Trust Co. banke uždarytus SLA pinigų sumoje \$3,542.94 ir toliau sutinka bei paveda SLA Našlių ir Našlių Fondui tokią sumą, kol kas minėtas bankas atėityje Susivienijimui išmokės; toliau, pasė likusios sąskaitos sumos, butent \$2,040.32 dovanoją Susivienijimui, o likusi suma \$2,040.32 išmokėti advokats. Vienbalsiai nutarta išdininko K. P. Gugio pasiūlymą priimti ir pridutos advokatų sąskaitos likusią dalį išmokėti".

Taigi išdininkas Gugis paėmė ti: \$2,000.00 teismo pripažinto atlyginimo advokats už forklozavimus, kuriuos Gugis prižiūrėjo, ir atlygino Shenandoah banke uždarytų pinigų sumą, be to dar pavedamas SLA Našlių ir Našlių Fondui tokias sumas, kokias uždarytas bankas galės atmokėti vietoje teisėtai pačiam tuos pinigų pasiminti. Už uždarytus S. L. A. pinigus Universal Banke, Chicagoje, išdininkas Gugis niekuomet nebuvo kaltinamas ir niekuomet niekam nežadėjo tų pinigų atmokėti.

2. Buvusio Vienybės namo remonto reikalui Kontrolės Komissija ir kitos komissijos pravedė tyrinėjimus ir pereitais SLA seimas išklauses Kontrolės Komissijos raporte patiektus Pildomosios Tarybos nariams įtarimus ir kaltinimus, pareikalavo komissijos pirminko J. V. Griniaus, kurio iniciativa tie tyrinėjimai padaryti ir kaltinimai surašyti, kad jis pasakytų, kuris SLA viršininkas ir kiek pasinaudojo iš minėto remonto. Tuomet p. Grinius pasiteisino, kad nei vienas SLA viršininkui negalima įrodyti bent kokio pasinaudojimo. Kuomet p. Grinius negalėjo įrodyti jokio prasikaltimo SLA viršininkams, tuomet seimas Kontrolės Komissijos raporte iškelts Pildomąjai Tarybai kaltinimus pasmerkę sekančiu nutarimu:

"S. Gegužis įnešė, T. Matas parėmė, kad su pirminku Kontrolės Komissijos raporte, Vienybės namo remonto reikalas ir kiti Kontrolės Komissijos tyrinėjimai skaitytųsi galutinai baigtais ir kad Pildomosios Tarybos nariai būtų paliausoti nuo visų jiems priemamų įtarimų ir kaltinimų Kontrolės Komissijos raporte patiektų. Inešimas priimtas visais balsais prieš vieną".

Tas Kontrolės Komissijos raportas tilpo Tėvynėje ir visi SLA nariai jį matė; tas raportas buvo pridutos ir valstijų apdraudos departamentų egzaminieriams, kurie visą padėti ištyrė ir asmeniškai buvusio Vienybės namo remonto patikrinę nerado jokio prasižengimo. Kas šiandien išnaują tą reikalą kelia, tas prasižengia prieš seimo nutarimą.

3. Neteisėginai apkaltinami SLA prezidentas Bagočius, sekretorius Vinikas ir izdo globėja Mikužiūtė, kad bukle ant notų yra paėmę paskolas iš SLA. Pagal įstatymus Susivienijimas negali niekam pinigų skolinti ant notų ir niekuomet niekam neskolino. Minėti viršininkai netiesioginiai buvo dalinkinai pirmo

morgičio paskolų, apie ką jokio klausimo nekėlė pirmiau buvusios dvi SLA stovio revizijos, kurias darė Pensylvanijos apdraudos departamentų egzaminieriai. Pastarojo SLA stovio revizijoj egzaminieriai pastebėjo, kad SLA viršininkai neturėtų dalyvauti tiesioginiai ar netiesioginiai morgičių paskolose, kurias duoda Susivienijimas. Sekretorius Vinikas jau seniau nustojė būti dalininku tokios morgičio paskolos ir ant tos nuosavybės, kurios dalininku buvo Vinikas, Pildomąji Taryba išdavė naują morgičių jau kitiems tos nuosavybės savininkams. Prezidento Bagočiaus žmona ir p-lės Mikužiūtės motina Susivienijimui morgičius atmokėjo, kaip tas buvo raportuota pereitam, Pildomosios Tarybos suvažiavimui. Vienok Jurgelionio klika drįsta sakyti, kad tik teismo keliu bus galima tas paskolas atgauti.

Vieta neleidžia visus Jurgelionio atsišaukime Pildomosios Tarybos nariams kaltinimus demaskuoti tikrų faktų švietose, bet užtikriname, kad jie visi yra tik neteisybė ir tikrų faktų falsifikacijomis paremti. Todel SLA kuopos ir nariai netikėkite melams, kurie sufabrikuota tikslu prigauti SLA kuopas ir narius, kad jų prisidėtumet prie Susivienijimo prauždymo ir kad už tai kaltė ir atsakomybė ant jų pultų.

Ką šioje pasargoje pasakėme, viskas paremta Susivienijimo rekordais, kurie yra tilpę seimų ir Pildomosios Tarybos suvažiavimų protokoluose. Jei kurios kuopos susirinkime bus skaitytas Kl. Jurgelionio išsuntinėtas kuopoms atsišaukimas, tad SLA nariai būtinai pareikalaukite, kad būtų perskaitytas ir šis mūsų paaiškinimas ir pasaugojimas SLA kuopoms ir nariams.

SLA 126 Kuopos Komissija:
A. B. Strimaitis,
S. E. Vitaitis.

Cambridge, Mass.

Svarbu SLA 371 kp. nariams
Šiuo pranešu SLA 371 kp. nariams, kad mūsų kuopos bertaininis susirinkimas vyks balandžio 14 d., priprastoje vietoje, 163 Harvard St., Cambridge, Mass. Pradžia 7:30 val. vakare. Prašome visus narius atsilankyti, nes turėsime rinkti Pildomąją Tarybą ir taigpi bandysime rengtis prie kokio nors vasarinio parengimo. Praeitą rudenį mes turėjome gana pasekmingą bankietą, todel reikia ir toliau ką nors rengti.

Ateidami į susirinkimą, atsiėškite gerų minčių ir visi bandykite išauginti savo kuopą nors iki 100 narių. Jeigu buvo galima išauginti iki 50 gana trumpu laiku, tai ką reikią pasiekti ir 100? O pasiekti nebus sunku, jei visi lankysime susirinkimus ir sykiu veiksimė.
J. Andrews, sekr.

Manchesterio ir Apie linkės Lietuviams

P. L. M. ČEPONYTĖ

Manchester, Conn. — vietos ir apie linkės lietuviai nekantariai laukia vaidinimo gražios, juokingos, romantiškos komedijos "Daktaras iš Prievartos" trijų aktų su gražiu melodramatišku dainų ir muzikos prologu ir gražių koncertu, kuris įvyks sekmadienį, balandžio 12 dieną, Liet. B-vės Salėj, 24 Galway St., Manchester, lygiai 3 valandą popiet. Šis meniškias parengimas bus didelė naujonybė, nes šiame programme dalyvaus geriausias Conn. valstijoj lietuvi meniški talentai, New Britaino SLA mokyklos mergaičių (High School) studentų choras, apie 30 gerai išauktų jaunu gražių dainininkų, po vadovyste mokytojos, žymios meninkės p-lės Marytės Čeponytės, lietuviško radio choro vedėjos iš New Britaino; taigpi, gražios juokingos komedijos vaidinime dalyvaują gabūs lošėjai ir lošėjos iš New Britaino ir Hartfordo, po vadovyste žymaus scenos menininko p. J. P. Luko. Taigpi dalyvaują programme ir jauna, gabi žvaigždė, busimoji Hollywoodo artistė, p-lė Beverly Johnson iš West Hartfordo.

Zodžiu, Manchesterio ir apie linkės lietuvių turės progą pirmu kartu matyti savo scenoje tiek gabių artistų, menininkų ir nepaprastą gražų menišką programą: — lietuvišką teatrą ir gražių koncertą, kurio įgytų įspudžių ilgainiam nepamirš, nes tokio programo šios kolonijos lietuvi dar nėra turėję ir gal neturės atėity kaip šis. Tatai patarti-

na visiems nepraleisti progos pamatyti šį gražų, įspudingą, labai malonų, širdį žavintį dainų, muzikos ir vaidinimo programą. Vaidintojams vadovauja gerb. p. J. P. Lukas, dainininkams vadovauja p-lė M. Čeponytė. Scenos technikai mokyt. p. J. Poškus ir P. Montvila. Šį parengimą rengia SLA 207 kuopa, bendrai su SLA Mokyklų Komitetu del mokyklų naudos. Nepamirškite balandžio 12 dienos, labai gražaus meniškio parengimo, kuris sužavės visus savo įvairiu įspudingu turiniu.
V. M. K.

SLA Penkto Apskričio Kuopoms ir Išrinktiems Delegatams

Kaip jau buvo pranešta — SLA penkto apskričio kuopų metinis suvažiavimas įvyks sekmadienį, balandžio 19 d., SLA name (buvusiame Lietuvos Atstatymo Bendrovės name), kamps W. 25-th St. ir 8-th Ave., New York, N. Y. (netoli SLA Centro raštinės). Suvažiavimas prasidės lygiai 2 val. popiet.

Šiuo dar kartą raginu tas kuopas, kurios neišrinko delegatų, delegatus išrinkti ir paraginti būtinai dalyvauti suvažiavime. Jau išrinktus kuopų delegatus prašau nepavėluoti, kad galėtume suvažiavimą pradėti laiku ir apsvačius tyti daugiau reikalų, kurie liečia šio apskričio kuopas, patį apskritį ir mūsų Susivienijimą.

Kviečiu tas kuopas, kurios dar nepriklauso prie apskričio — prisidėti šiam suvažiavime. O prisidėti nesunku — tik išrinkite delegatus, kurie atvažiuavę į suvažiavimą galės prie apskričio prisidėti.

Gerai būtų, jei kuopos padarytų gerų ir naudingų įešimų SLA kuopų, paties apskričio ir viso Susivienijimo gerovei.

Po suvažiavimo toje patioje vietoje įvyks užkandžiai ir draugiški pasikalbėjimai apie įvairius lietuvių reikalus. Tai įvyks tuojau po suvažiavimo.

Pageidautina į suvažiavimą ir svečių — SLA narių ir bendrai lietuvių, kurie įteresuojasi lietuvių reikalais.

Pasimatysime SLA penkto apskričio suvažiavime balandžio 19 d.

Už apskričio valdybą —
P. Bajoras,
SLA 5 apskr. sekr.

SLA Antro Apskričio Pirmieji Susipažinimo Šokiai

SLA 2 apskritis rengia pirmuosius didelius supažindinimui jaunimo šokius, kurie įvyks viename iš Bostono gražesniųjų viešbučių, Hotel Sheraton, 97 Bay State Rd., Boston, Mass., balandžio 10 d. Šokiais grom D. Gleason merginų orkestras.

Šokių komitetas, į kurį įeina K. Namaksienė, J. Arlauskienė, F. Vindašūtė, J. Keslerienė ir A. Balčiūns deda visas pastangas, kad šie šokiai būtų visais atžvilgiais pasekmingi. Šokių tikslas — Susivienijimo jaunimą supažindinti tarpe savęs, ir nepriklausantį prie SLA jaunimą supažindinti su mūsų organizacija ir bendrai su lietuvišku veikimu. Į šokius rengiamis atvažiuoti jaunimo ir senesniųjų veikėjų iš tolimesnių kolonijų.

Piknikas įvyks birželio 7 d.

SLA 2 apskritis rengia savo didžiulį metinį pikniką birželio 7 dieną, 1942 m., Lake Chauncy Park, Westboro, Mass.

Kad nepakenkus apskričiai ir sau, yra prašoma, dant kuopos ir šiaip organizacijos tą dieną nerengtų panašių parengimų.

K. Mereskevičius,
SLA 2 apskr. sekr.

SLA nariai: pakalbinkite savo gimines, draugus ir pažįstamus prisirašyti prie mūsų Susivienijimo!

Buy
DEFENSE BONDS & STAMPS
Pirkite
DEFENSE BONDS & STAMPS

Commonwealth Of Pennsylvania Insurance Department Harrisburg

EXAMINATION REPORT OF LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA NEW YORK, NEW YORK AS OF DECEMBER 31, 1940

(Continued)

1. A deposit with the United States Post Office in New York amounting to \$145.00, made to guarantee payment of postage charges for the official organ, which is returnable. This was disbursed from petty cash, an imprest account in the Pennsylvania Exchange Bank of New York, and not put through the voucher record. The Alliance, therefore, treats it as a deposit in transit in its cash reconcilments. This should be set up as a separate ledger asset, and it has been so treated in the statement presented as a part of this report.

2. Cash deposited and a part of the year and balance in the Corn Exchange Bank in New York amounting to \$1,124.54 has been deducted

by the Alliance in the reconciliation of this account. This amount represents recoveries made from time to time on shortages in local branch remittances resulting from returned checks. These cash recoveries are not taken in the records as income until all that is recoverable has been received and the above amount is the total of partial repayments from several branches. Adequate sub-ledger records of these funds appear to be maintained and there are some practical reasons for not taking these items into the general books until final payment is received, but they should be treated in total as non-ledger assets and are so treated in the foregoing statement.

3. Cash deposited and a part of the year end balance in the Pennsylvania Exchange Bank in the amount of \$784.41 has been deducted by the Alliance in the reconciliation of this account. This sum represents salaries payable for the period ending December 15, 1940 and was put through the voucher record and cash book, the check being then deposited in the petty cash account, from which it was disbursed on January 3, 1941. While the Alliance's method of handling this entry has no effect on the unassigned funds, your examiners feel this amount should

be shown as a non-ledger asset and also included among liabilities, and have so treated it in their statement.

To summarize, your examiners found upon examination of the cash records the following ledger assets:

Cash in banks on interest	\$5,610.79
Cash in banks not on interest	218,327.18
Deposit with post office recoverable	145.00
and a total non-ledger asset of cash in banks not on the books of \$2,254.81 made up of:	
Recoveries from lodge shortages	\$1,124.54
Payroll awaiting disbursement	784.41
Excess confirmed cash in banks	345.86
	\$2,254.81

Included in the amount shown as cash in banks not on interest are two balances in closed banks totaling \$5,546.11. In accordance with standard practice of the Pennsylvania Insurance Department in valuing such accounts, only 50% of the original restricted balances is considered recoverable and admissible as an asset. There has been deducted, therefore, as an asset not admitted, \$5,331.12.

Accrued interest on the time deposit of the Alliance was computed to be \$14.00 and this has been allowed as a non-ledger asset.

Loans to Students \$8,165.00
Relief Loans to Unemployed Members \$7,873.91

Pursuant to the provisions of the By-Laws, the Alliance has at various times made loans to student members or student children of members to help them in the furtherance of their studies. Loans have also been granted to unemployed members to be used in the payment of dues. Both types of loans are made from the miscellaneous fund and are set up as ledger assets.

These loans as evidenced by a note are approved by the local lodge to which the member belongs. In actual practice, however, the lodges are never called upon to honor their endorsement and a large proportion of the present loans outstanding are debts of persons no longer members. In the event of a claim, any such loan would, of course, be deducted, but in general these are considered as unsecured and have been deducted in total in the foregoing statement as assets not admitted.

Printing Plant, Stationery And Supplies \$17,931.08

This amount is the valuation placed upon the above described inventories by the Alliance. Because of their specialized nature, however, and the difficulty of placing any sound value upon them, they have been deducted by the Alliance in its annual statement as non-admitted assets and are accorded similar treatment herein.

(To be continued)

SLA Pagelbos Ranka

Savaitinė atskaita išmokėtų pomirtinių ir ligoje pašalpų

Cekiai išrašyti balandžio 4, 1942

Išmokėtos pomirtinės

ANTANAS LINAUSKAS, 10 kp., Philadelphia, Pa., gimęs vas. 16 d., 1866 m., Šiaulių apskr., Kauno rėd. Prie SLA prisirašė sausio mėn. 1902 m. Numirė vas. 2 d., 1942 m. nuo uždegimo plaučių. Velionio moteriai, Magdalemai Linauskienei, pomirtinės išmokėta \$150.00

JUOZAS GRENEVICIUS, 18 kp., Westville, Ill., gimęs spal. 19 d., 1886 m., Civijų kaime, Veiverių parap. Prie SLA prisirašė birž. 1 d., 1930 m. Numirė vas. 17 d., 1942 m. širdies liga. Velionio moteriai, Marei Grenevičienei, pomirtinės išmokėta \$300.00

HELENA CHAIKOWSKIENĖ, 23 kp., Shenandoah, Pa., gimus bal. 24 d., 1890 m., Shenandoah, Pa. Prie SLA prisirašė spalio 2 d., 1927 m. Numirė kovo 7 d., 1942 m. nuo uždegimo plaučių. Velionės vaikams, Aleksui, Bronėi ir Leonardui Chai-kowskams, pomirtinės išmokėta \$600.00

PRANĖ BOBINIENĖ, 23 kp., Shenandoah, Pa., gimus 1870 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė liepos 18 d., 1904 m. Numirė kovo 4 d., 1942 m. širdies liga. Velionės sūniui, Juozui Bobinui, pomirtinės išmokėta \$150.00

ANTANAS GERDŽIULIS, 29 kp., Westville, Ill., gimęs birž. 10 d., 1878 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė bal. 29 d., 1905 m. Numirė sausio 31 d., 1942 m. širdies liga. Velionio moteriai, Cicilijai Gerdžiulienei, pomirtinės išmokėta \$600.00

SIMAS SENAUSKAS, 30 kp., Scranton, Pa., gimęs bal. 26 d., 1891 m., Suvalkų rėd., Balberiškių kaime. Prie SLA prisirašė geg. 1 d., 1928 m. Numirė vas. 17 d., 1942 m. nuo džiovos. Velionio moteriai, Rožėi Senauskienei, pomirtinės išmokėta \$600.00

MARĖ PAPSINIENĖ, 63 kp., Chicago, Ill., gimus rugs. 8 d., 1896 m., švenčių apskr., Vilniaus rėd. Prie SLA prisirašė lapkr. 8 d., 1914 m. Numirė vas. 18 d., 1942 m. nuo anemija. Velionės vyrui, Broniui Papšiniui, pomirtinės išmokėta \$300.00

ALEKŠAS MURAUŠKAS, 64 kp., Baltimore, Md., gimęs rugp. 26 d., 1889 m., Kauno rėd. Prie SLA prisirašė rugs. 1 d., 1919 m. Numirė kovo 5 d., 1942 m. nuo sutruškinto pakaušio. Velionio moteriai, Juliei Murauškienei, pomirtinės išmokėta \$600.00

POVILAS MATUSEVICIUS, 116 kp., Maltby, Pa., gimęs gruod. 20 d., 1873 m., Jurcunų kaime, Beržinikų vals., Suvalkų rėd. Prie SLA prisirašė rugp. 23 d., 1913 m. Numirė vas. 21 d., 1942 m. nuo coronary occlusion. Velionio moteriai, Veronikai Matusevičienei, pomirtinės išmokėta \$150.00

JUOZAS KOZICIUS, 141 kp., So. Fork, Pa., gimęs rugp. 14 d., 1883 m., Nedzingų parap., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė bal. 11 d., 1920 m. Numirė vas. 13 d., 1942 m. nuo kraujapildžio. Velionio moteriai, Emilijai Kozičienei, pomirtinės išmokėta \$1,000.00

KONSTANCIJA BARGAILIENĖ, 227 kp., Des Moines, Ia., gimus geg. 26 d., 1888 m., Triskių parap., Šiaulių apskr. Prie SLA prisirašė sausio 1 d., 1927 m. Numirė vas. 20 d., 1942 m. nuo kraujapildžio. Velionės vyrui, Tamošiui Bargailiui, pomirtinės išmokėta \$150.00

ONA SESKEVICIENĖ, 234 kp., Great Neck, N. Y., gimus rugs. 15 d., 1894 m., Plymouth, Pa. Prie SLA prisirašė rugp. 2 d., 1918 m. Numirė vas. 23 d., 1942 m. vėžio liga. Velionės vyrui, Antanui Seskevičiui, pomirtinės išmokėta \$300.00

JIEVA BALCAITIENĖ, 274 kp., Spring Valley, Ill., gimus gruod. 20 d., 1879 m., Gudelių parap., Mariampolės apskr., Suvalkų rėd. Prie SLA prisirašė bal. 8 d., 1923 m. Numirė vas. 19 d., 1942 m. nuo kraujapildžio. Velionės sūniui, Kazui Zemačiui, pomirtinės išmokėta \$300.00

JONAS KLIOKIS, 293 kp., Wilsonville, Ill., gimęs birž. 15 d., 1882 m., Gudelių kaime, Mariampolės apskr. Prie SLA prisirašė sausio 17 d., 1915 m. Numirė kovo 9 d., 1942 m. nuo coronary thrombosis. Velionio moteriai, Marei Kliokienei, pomirtinės išmokėta \$300.00

STEPHEN STEPHENSON, 352 kp., Detroit, Mich., gimęs geg. 16 d., 1883 m., Balčičių kaime, Kauno rėd. Prie SLA prisirašė lapkr. 4 d., 1923 m. Numirė kovo 4 d., 1942 m. širdies liga. Velionio moteriai, Marei Stephenson, pomirtinės išmokėta \$300.00

Viso \$5,800.00
Nuo pradžios šių metų bendrai viso \$24,657.14

Išmokėtos ligoje pašalpos

J. BALKYTA, 5 kp., Plymouth, Pa. Sirgo 24 savaites	\$108.00
M. YAKUBAUSKAS, 13 kp., Minersville, Pa. Sirgo 17 s.	99.00
S. SANASKAS, 30 kp., Scranton, Pa. Sirgo 11 s. ir 1 d.	134.00
S. ŠIMUKAUSKAS, 34 kp., New Britain, Conn. Sirgo 6 s. ir 1 d.	25.00
V. SUTKUS, 57 kp., Worcester, Mass. Sirgo 8 s.	59.00
A. NARADAUSKAS, 63 kp., Chicago, Ill. Sirgo 24 s.	108.00
O. RASKAUSKIENĖ, 108 kp., Canton, Ill. Sirgo 10 s. ir 4 d.	64.00
J. MATAKAS, 132 kp., Seltzer, Pa. Sirgo 7 s. ir 5 d.	23.50
J. CESNIUS, 158 kp., Springfield, Ill. Sirgo 6 s. ir 1 d.	37.00
J. MOLEŠKI, 158 kp., Springfield, Ill. Sirgo 2 s. ir 2 d.	21.00
H. DOKURNO, 175 kp., Arlington, Mass. Sirgo 7 s. ir 4 d.	92.00
A. ATKOCAITIENĖ, 189 kp., Tacoma, Wash. Sirgo 3 s. ir 3 d.	21.00
P. DARGINCIUS, 213 kp., Purgesslove, W. Va. Sirgo 11 s.	99.00
P. JUŠKAUSKAS, 280 kp., Jackson, Mich. Sirgo 5 d.	10.00
W. PADRAZAS, 290 kp., St. Clair, Pa. Sirgo 12 s. ir 2 d.	73.00
A. ŽUROSKIENĖ, 318 kp., Worcester, Mass. Sirgo 8 s. ir 2 d.	75.00
S. WILKAS, 360 kp., Milton, Mass. Sirgo 8 s. ir 4 d.	78.00
K. BARGAILIENĖ, 227 kp., Des Moines, Ia. Sirgo 9 s. ir 4 d.	57.50
R. MONTRIMAS, 251 kp., Chicago, Ill. Sirgo 11 s. ir 5 d.	53.25
Viso	\$1,236.75
Nuo pradžios šių metų bendrai viso	\$13,382.75

Nauji nariai

- W. F. LAUKAITIS, 64 kp., Baltimore, Md., apr. N 1-1000
- A. BELLAUSKAS, 66 kp., Ansonia, Conn., apr. N 1-250, paš. skyr. I
- S. YONASKAS, 66 kp., Ansonia, Conn., apr. N 3-500
- V. IVANAUSKAS, 66 kp., Ansonia, Conn., apr. N 3-500
- J. IVANAUSKAS, 66 kp., Ansonia, Conn., apr. N 1-250
- A. BRUZGULIS, 134 kp., Chicago, Ill., apr. N 1-250
- G. RUIBIS, 134 kp., Chicago, Ill., apr. N 3-250
- S. RUIBIS, 134 kp., Chicago, Ill., apr. N 3-250

M. J. VINKAS, SLA sekretorius.

New York, N. Y.

Iš SLA 126 kp. susirinkimo

SLA Centrinės (126) kuopos susirinkimas įvyko balandžio 3 d., SLA Centro raštinės patalpose, 307 W. 30-th St., New York. Nors susirinkimas pasitaikė didžiojo penktadienio vakare, bet narių atsilankė gana daug.

Atlikus kuopos eilinius reikalus, išklaudyta seimo įnešimų komisijos (S. E. Vitaičio ir A. B. Strimaitis) prirengti keli įnešimai seimui. Apvarsčius ir vieną-kitą jų modifikavus, nutarta įgaluoti komisiją tuos įnešimus pasiųsti SLA Įstatų Komisijai.

Išrinkta sekančio seimo delegatai: M. L. Vasil, P. Bajoras, S. E. Vitaitis, A. B. Strimaitis, O. Vinkienė ir P. Jurgeliūtė.

Atlikta Pildomosios Tarybos balsavimai.

Šiame susirinkime perskaityta šios kuopos nario Kl. Jurgelionio atsiskaitymas į S. L. A. kuopas, kas liečia "atgavimą" kokių tai pinigų iš kai kurių Pildomosios Tarybos narių per teismą. Reikalas buvo apsvarstytas rimtai ir šaltai. Gailla, kad pats to "džiabo" sumanytojas Kl. Jurgelionis nedalyvavo susirinkime ir nebuvo galima pas jį ypatiškai atsklausti, ar jis galėtų įrodyti, kad toks įtarimas Pildomajai Tarybai yra bent kuo pamatuotas.

Kuomet diskutavo paaikškėjo, kad tai gali būti tik paties Jurgelionio savotiškas įsigalvojimas, tai nutarta išrinkti komisiją šį reikalą ištirti. Į komisiją įėjo S. E. Vitaitis ir A. B. Strimaitis. Buvęs.

New Kensington, Pa.

Pranešimas SLA 192 kuopos nariams

SLA 192 kp. susirinkimas įvyks balandžio 12 d., Slavų Sokolų svetainėje, 1136 — 4th Ave., New Kensington, Pa. Duokles pradės imti 1 val. popiet, o susirinkimas prasidės 2 val. popiet. Gerbiamieji S. L. A. 192 kuopos nariai ir narės, malonėkite visi dalyvauti viršminėtame susirinkime, nes bus labai svarbus susirinkimas: rinksime SLA Pildomąją Tarybą, rinksime delegatus į SLA sekamą seimą ir rinksime delegatus į SLA 3 apskrįčio suvažiavimą. Todėl malonėkite visi atsilankyti. Taipgi užsimokėkite duokles, kad nereiktų sekretoriui vaikščioti po stubas raginant užsimokėti. Neužmirškite pakalbinti naujų kandidatų ir atsiųskite ateidami į šį SLA 192 kuopos susirinkimą.

I. Ivoškienė, koresp.

Ansonia, Conn.

Atvelyky bus didelis margučių mušimas

Gerbiamieji: kur manot praleisti atvelyky vakarą? Mes, dzukai, atvelykiu vadiname pirmą sekmandienį po Velykų. Dzukijos kaime Lietuvoje atvelyky mes baigdavome mušti margučius. Šį metą aš nusprendžiau atvelyki praleisti pas kaimynus, viešnagėje. Supraskime, gerbiamieji, kad mūsų kaimynais yra SLA 66 kp., Ansonia, Conn. žinau, kad teš yra gražių mūsų seščių, mėlvnakių džiukaičių, SLA darbuvių narių-motery. Jos ruošia puikią puotą, naujų narių įvedinimo bankietę. Girdėjau, kad ta graži mūsų brolijos kuopa ruošia ką tokio nepaprasto. Sužinojau, kad yra pakviestas koks tai "auksaburnis" iš SLA Centro, kuris visiems papasakos ką nors idomaus. Aš visai nekantriai laukiu tos dienos, tos svetingos puotos pas kaimynus Ansonijoje. Aš žinau, kad ten viešnagė bus ouiki ir linksmia. Aš į ten vešiuos ir velvinkius margučius. Žinau, kad ir kiti ta padarys. Tas reiškia, mušime margučius.

Todėl visi kaimynai sukrusime ir vykime į Ansonijos dzukų SLA 66 kuopos bankietę, kuris įvyks balandžio 12 d., parapijos svetainėje. Vien del persitikinimo, mano mie-

lieji, atsilankykite į čia minimą bankietę, o sužinosite, kad aš teisybę porinu. Aš žinau, kad yra gerų kapsų New Havene, zanavykų Waterbury, kupiškėčių Bridgeporte, Der-

Kaip Sunku Senam Gauti Darbą

Tėvynės No. 13 brolis J. A. Kazlauskas rašo apie Amerikos fabrikantus, kaip jie elgiasi su senyvais darbininkais. Čia aš noriu parašyti apie savo patyrimą.

Vienoje dirbtuvėje atlieka darbą trimis pakaitomis. Vieną gražią dieną ir aš nuėjau į tos dirbtuvės samdos raštinę. Ten radau apie tris dešimtis ar daugiau žmonių. Vienai jau buvo padavę prašymą, kiti pildė aplikacijas, tretie laukė blankų. Tai visi buvo jauni vyrai. Aš pastovėjau kokią pusę valandos ir pamaniau, kad nėra prasmės man laukti. Sumaniau, ar nebutų geresnė pasekmė, jei aš galėčiau prieti prie paties vyriausio užveidos (general manager).

Tą atsiečiau. Po kokios poros valandų laukimo, mane pašaukė į jo raštinę, kur perstaciau tikslą, delei kurio norėjau ypatiškai matyti užveidą. Jis, su nusistebėjimu, užklauskė mane, kas mane siuntė prie jo. Paaiškinau, kad niekas nesuntė. Tuomet jis pasakė, kad neužiima samdymu darbininkų. Aš jam sakiau: "Tamstos žodis gali turėti daug reikšmės". Jis tuojau pamė telefoną ir pašaukė samdos raštinę, ir sako: "Here is a chop at my office, see what you can do for him".

Padėkojau jam ir nudulinau į employment raštinę. Ten irgi klausė, kas mane siuntė prie to pono? Sakiau, kad niekas nesuntė. Toliau klausė, ar dirbau kada šioje dirbtuvėje? Atsaciau, kad ne. Jis pasakė: "Šiuo kartu neturiu jokio darbo del tavęs".

Taip nieko ir nepesiau ir sumaniau dar vieną manevrą išmėginti. Gavau antrašą tos dirbtuvės pačios savininkės ir parašiau jai laišką, išdėstydama savo padėtį ir maldavau, ar ji nesuteiktų man kokio nors darbo jos dirbtuvėje. Už kokių poros savaičių gavau laišką iš tos dirbtuvės samdymo raštinės (employment office), kuriame rašo: "Gavome tavo laišką nuo mūsų buvusio pašvasta nemaža laiko, kitaip saktu — nebuvo kada nei pasilėsti. Bet prasiidėjus gavėniai ir parengimai apsisotjo. Todėl dabar žmonės turi progos šiek tiek pasilėsti. Tačiau pasitaiko progų ir gavėnioje."

Gavęs tokį atsakymą, leidausi į kitą vietą laimės jieskoti. Toje išdirbystėje turėdamas daugelio metų patyrimą, maniau atsiekti laime. Išpildžiau aplikaciją, pažymėdamas savo amžių. Laukiu vieną savaitę, laukiu antrą. Atsakymo nesulaukiu.

Toje išdirbystėje prie vieno aukšto valdininko dirba už sekretorę man gerai pažįstama mergina. Parašiau laišką tai merginai, ar ji neturėtų įtekmės pas savo poną išprašyti man darbą. Gavau laišką nuo jos. Ji rašė, kad tokį ir tokį vyrą matyčiau, ir nuo savęs įdėjo laišką, kurį liepė paduoti tam vyrui. Padaviau laišką. Jis perskaitė ir liepė man palaukti, kol jis šauksias apdraudos kompaniją, ar ji priims tokio amžiaus darbininką. Už kelių minutų jis man pasakė, kad apdraudos kompanija mane nepriims, nes persenas.

Po to užsiregistravau valstijos samdos raštinėje (State Employment Bureau). Keletą kartų atsilankęs toj raštinėje, sužinojau, kad iš šios raštinės negalima gauti darbo, nes ji tik surašo registranto pavardę, antrašą ir kokio darbo nori, ir pasiunčia į didžiąją raštinę, ir jeigu randasi toks darbas, tai aplikantui iš čia duoda žinoti. Per kelis mėnesius negaudamas žinios, kreipiausi, kad duotų man didžios raštinės adresą. Atsaciau, perpykęs, rašiau laišką gubernatoriui, nusiskųsdamas,

by ir Shalton ir visi tie man kaimynai su savo šeimomis yra pasirengę į SLA 66 kuopos puotą balandžio 12 dieną. Todėl, visi ten susitiksimė!

Kaimynas.

kad sub-station atsiasko duoti man didžios raštinės adresą, ir maldavau, ar jis nepagelbėtų man gauti kokį nors darbą.

Tai buvo rugpjūčio 1 d. 1941 m. Rugpjūčio 2 d. gavau sekantį atsakymą: "In the absence of Governor I wish to acknowledge your letter of August 1-st, and am

AMERIKOS LIETUVIŲ VEIKLA

Brooklyn, N. Y.

Filmos apie Lietuvą

Penktadienį ir šeštadienį, balandžio 10 ir 11 dd., Amerikos Lietuvių Piliiečių klubo salėje, 280 Union Ave., bus rodoma filmos apie Lietuvą ir karą. Pradžia 7:30 val. vakare. Filmas rodys K. Motuzas ir J. Valaitis. Tai gražios spalvuotos filmos! Šio karo baiesieji įvykiai nufotografuoti pačiame karo fronte. Norintieji pamatyti gražių filmu, atsilankykite į Amerikos Lietuvių Piliiečių klubą ir jas pamatysite.

Kurie norėtų kitose kolonijose šias filmas pamatyti, prašomi kreiptis: Jonas Valaitis, 179 So. 2-nd St., Brooklyn, N. Y. Tel. EVergreen 8-7871. Rep.

Scranton, Pa.

Klaidos atitaisymas

Tėvynės No. 13 buvo pasigelbta, kad V. Bacevičiaus koncertas įvyks balandžio 20 dieną, Chamber of Commerce salėje, apie 3:15 val. popiet. Klaida tame, kad pradžia ne apie 3:15 val. popiet, o turėjo būti apie 8:15 val. vakare. K. Genys.

Worcester, Mass.

Kas buvo veikama praieity, kas bus veikama ateity

Prieš gvenią mūsų miesto įvairios draugijos rengė visokių parengimus, o jaunuomenė — vestuves. Tiems visokiems parengimams ir vestuvėms buvo pašvasta nemaža laiko, kitaip saktu — nebuvo kada nei pasilėsti. Bet prasiidėjus gavėniai ir parengimai apsisotjo. Todėl dabar žmonės turi progos šiek tiek pasilėsti. Tačiau pasitaiko progų ir gavėnioje."

Kovo 22 d. Tautinės Sandaros 16 kp. surengė vakariene, pagerimui čia atsilankiusio Sandaros redaktorius, SLA Apšvietos Komisijos nario, M. Vaidylos. Svečių į vakariene susirinko apie pusantro šimto. Nemažai svečių buvo ir iš So. Boston, Mass. Vakariene buvo surengta gana vykusiai. Gaspadinės pagamino skanių valgių ir gerai pavaišino susirinkusius svečius. Rengimo gaspadorius J. Pupka prižiūrėjo ir vedė tvarką. A. Kriaučialis vedė programą: prastatinėje kalbėtojus ir dainininkus. Pakalbėti buvo pakvietę: J. Dvareckas, J. Dirvelis, J. Krasinskas, o iš So. Bostono — J. M. Tumavičienė, V. Jankauskas, S. Jokubauskas ir A. Arlauskas. Kalbėjo ir pats svečias p. Vaidyla. Dainininkai buvo iš So. Boston: Kavaliauskaitė ir Kantautas. Jie dainavo solos ir duetas. Pianu jiems akompanavo p. Kesleritūtė. O. Dirvelienė ir J. Mozuraitis padainavo duetų. Jiems akompanavo J. Rogliūtė. Butkausko orkestras palinksmino visus svečius.

Bendrai imant, vakariene ir programą buvo patenkinti visi parengimo dalyviai. Dabar visi kalba, kad ir daugiau tokių parengimų turėtume.

Atsiveikininimo parengimas
Kovo 24 d. Aušrelės choras ir draugai atsiveikino su savo mylimu, jaunu ir talentingu dainininku Jurgiu Mozuraitiu, kuris išvyko į kariuo-

forwarding to our Employment Bureau, to see if you can be given assistance in finding work". (Pasirašė gubernatoriaus sekretorius.) Bet po to ir iki šiai dienai negirdžiu nieko iš jų to Employment office.

Pasiunčiau laišką į U. S. Civil Service Commission, užklaudamas, ar kartais negalima gauti prie valdžios darbą, ir pažymėdamas savo amata. Po kelių savaičių gavau savo laišką su prispausta valdžios antspauda ir įdėta atvirute su klausimais, kuriuos atsakiau ir pasiunčiau atgal. Dar vis laukiu geros žinios. Darbo Jieskotojas.

kos Lietuvių Klubo svetainėje, 1:30 val. popiet. Visi nariai ir narės atsilankykite, nes bus rinksime Pildomosios Tarybos ir kiti reikalai svarstomi. — T. A. Sunksis, sekr.

EASTON, PA. — SLA 342 kuopos susirinkimas įvyks balandžio 12 d., 2 val. popiet, priprastoje vietoje. Tai bus vienas svarbiausių susirinkimų, nes rinksime Pildomąją Tarybą ir delegatus į ateinantį seimą. Kviečiu visus narius skaitlingai atsilankyti. — Pranas Raskinis, sekr.

KINGSTON, PA. — SLA 1 kuopos bertaininis susirinkimas įvyks balandžio 12 d., 1 val. popiet, bažnytinėje svetainėje. Visi nariai esate kviečiami prubiti, nes bus rinksime Pildomosios Tarybos. Ateidami atsiveskite ir kandidatų prirašyti prie SLA. — Ant. Matulevičius, sekr.

ST. LOUIS, MO. — SLA 214 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks balandžio 26 d., priprastoje svetainėje ir priprastu laiku. Visi nariai ir narės malonėkite atsilankyti, nes bus balsavimas SLA Pildomosios Tarybos. Taipgi užsimokėkite savo duokles, kad neliktumet suspenduoti, o vėliau išbraukti iš organizacijos. — M. Kassell, sekr.

SUNDERLAND, MASS. — SLA 37 kp. susirinkimas įvyks balandžio 12 d., pas D. Pilvinį. Pradžia 2 val. popiet. Visi nariai atsilankykite, nes bus rinksime Pildomosios Tarybos. Taipgi turime ir kitų svarbių reikalų svarstymui. — B. Pilvinienė, sekr.

ALIQUIPPA, PA. — SLA 247 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks balandžio 10 dieną, 6 val. vakare, pas draugus Einikius, 1501 Green St. Visi nariai ir narės malonėkite prubiti, nes bus rinksime Pildomosios Tarybos ir delegatus į sekamą SLA seimą. Ateidami atsiveskite kandidatų prirašyti prie mūsų kuopos. — J. Pleckaitis, sekr.

CHICAGO, ILL. — SLA 55 kuopos susirinkimas įvyks balandžio 12 d., 2 valandą popiet, p. Stuko svetainėje. Visų narių privalumas atsilankyti, nes rinksime Pildomąją Tarybą ir delegatus į sekantį SLA 42 seimą. — J. Andruska, fin. sekr.

INKERMAN, PA. — SLA 79 kp. susirinkimas įvyks balandžio 12 d., priprastoje vietoje. Pradžia 12 val. dieną. Visi nariai atsilankykite, nes bus balsavimas Pildomosios Tarybos. Turime ir kitų reikalų aptarimui. Užsimokėkite užvilktas mokestis. — O. Žiurienė, sekr.

Pajieškojimai
Svarbiu reikalu norėčiau matyti brolius Stanislova ir Vincą Andriulius, meldžiu atsiskaityti adresu: CASIMIR P. PALMER, 140 W. 105-th Street, NEW YORK, N. Y.

Pajieškau tėvą Adomą Vilkas, broli Juozą ir seserį Elena. 24 metai atgal gyvenau Bayonne, N. J., po to gyvenau South Shaffsbury, Vt. Po to apie juos jokiu žiniu neturiu. Jie patys, arba kas apie juos žino, prašau atsilepti arba pranešti. Yra svarbus reikalas. MYKOLAS LUKOSEVICIUS, 621 So. Hanover Street, NANTICOKE, PA.

MUSŲ PROFESIONALAI IR BIZNIERIAI

Mūsų Advokatai

Adv. C. Voketaitis
66 Court Street
Brooklyn, N. Y.
Tel.: TRiangle 5-3622
Tel.: EVergreen 8-7179

Adv. K. P. Gugis
Chicago, Ill. Kamb. 1431-1434
Namuose: 3323 So. Halsted St.
Ofisai: 127 No. Dearborn St.
Vakarais: 6 iki 8:30

Mūsų Biznieriai

A. J. KUPSTIS
SLA NARYS
Tel. So. Boston 9423
322 W. BROADWAY, SOUTH BOSTON, MASS.

Real Estate & Insurance
Specializuojam: Biznialis,
Gyvenimo Nemas ir Farmomil
Mandagus ir Gretas Patarnavimas

JOHN NAGHTEN & CO.
ESTABLISHED 1863, INSURANCE
1903 Insurance Exchange, Chicago, Illinois